

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje



Stav a rozvoj zimní rekreace na Vysočině

Bakalářská práce

Tereza Jedličková

Praha 2007

Vedoucí práce: RNDr. Dana Fialová, PhD.

Na tomto místě bych chtěla poděkovat v první řadě své vedoucí práce RNDr. Daně Fialové, PhD. za její cenné rady, trpělivost, ochotu a čas, který mi věnovala. Dále děkuji všem dotazovaným za spolupráci.

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

V Praze dne 29. 8. 2007

Tereza Jedličková
.....
Tereza Jedličková

Název práce: Stav a rozvoj zimní rekreace na Vysočině

Autor: Tereza Jedličková

Katedra: Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Vedoucí: RNDr. Dana Fialová, PhD.

Abstrakt: Trávení zimní dovolené na horách se stalo neodmyslitelnou součástí zimní části roku pro mnoho lidí. Znamá česká střediska čelí rostoucímu náporu lyžařů. Níže položená Vysočina je sice pověstná běžeckým lyžováním, ale rovněž se zde nachází množství lyžařských vleků a sjezdových tratí. Cílem práce je především zjistit, zda se tu zimní rekreace rozvíjí, popř. jakým způsobem, a zda by místní střediska mohla vyhovět i požadavkům stávajících zákazníků předních českých a moravských středisek. Pro účely srovnání byla vytvořena kategorizace. Nejznámějším střediskem oblasti je bezpochyby Nové Město na Moravě. Nabízí se otázka, zda věhlas tohoto střediska odpovídá jeho vybavení, nebo se zde nachází areály, které se s ním mohou srovnávat, popř. ho překonat.

Klíčová slova: zimní rekreace, Vysočina, běžecké lyžování, sjezdové lyžování, lyžařské areály

Title: State and Development of Winter Tourism in the Vysočina Region

Author: Tereza Jedličková

Department: Department of Social Geography and Regional Development

Supervisor: RNDr. Dana Fialová, PhD.

Abstract: Spending winter holidays in mountains has become inherent part of winter season for a lot of people. Czech well known winter resorts are facing up growing onset of skiers. Although the lower set Vysočina region is famous for cross-country skiing, there are also many ski lifts and ski slopes. The aim of this work is mainly to find out, if winter recreation is here developing, eventually in what way, and, if local centres could acquit claims of current clients of leading czech and moravian resorts. For better comparison was made up a cathégorization. The best known resort is undoubtedly Nové Město na Moravě. There comes up a question, if the fame of this center corresponds to its equipment, or if there are resorts, that can confront with it, eventually beat it.

Keywords: winter tourism, the Vysočina region, cross-country skiing, downhill skiing, winter resorts

Obsah

Seznam v textu použitých zkratk, tabulek, grafů a obrázků	5
Seznam příloh	6
1. Úvod	7
1.1. Cíle a hypotézy	7
1.2. Vymezení zájmové oblasti.....	8
2. Literatura, zdroje dat, metodika práce	10
2.1. Rešerše literatury	10
2.2. Další zdroje.....	11
2.3. Metodika práce	11
3. Zimní rekreace v České republice.....	13
3.1. Hodnocení středisek zimního rekreace v ČR.....	13
3.1.1 Vybavenost středisek.....	15
3.1.2 Ubytovací možnosti.....	16
3.1.3 Další vybavení a služby	17
3.1.4 Kategorizace podle Sitour	17
3.1.5 Porovnání českých lyžařských středisek s alpskými středisky.....	17
4. Zimní rekreace v lyžařských střediscích na Vysočině.....	19
4.1. Lokalizační předpoklady	19
4.1.1 Přírodní předpoklady	19
4.1.2 Kulturně–historické a společenské předpoklady	20
4.1.3 Významné sportovní akce	21
4.2. Selektivní předpoklady	21
4.2.1 Objektivní faktory	21
4.2.2 Subjektivní faktory.....	22
4.3. Realizační předpoklady zimních středisek na Vysočině.....	24
4.3.1 Ubytovací možnosti.....	24
4.3.2 Podmínky pro běžecké a sjezdové lyžování.....	27
4.3.3 Další obslužná zařízení.....	28
4.4. Komunikační předpoklady	28
4.4.1 Dopravní dostupnost regionu Vysočina.....	28
4.4.2 Dopravní dostupnost lyžařských středisek na Vysočině	29
4.5. Průzkum situace v lyžařských střediscích na Vysočině.....	30
4.6. Kategorizace lyžařských středisek na Vysočině.....	35
5. Dotazníkové šetření ve SKI SNOWPARKU Nové Město na Moravě.....	38
6. Závěr	40
Seznam literatury a zdrojů dat.....	43

Seznam v textu použitých zkratek, tabulek, grafů a obrázků

Seznam použitých zkratek

CA	= cestovní agentura
CK	= cestovní kancelář
CR	= cestovní ruch
ČR	= Česká republika
ČSÚ	= Český statistický úřad
CHKO	= chráněná krajinná oblast
FIS	= Mezinárodní lyžařská federace (Fédération internationale de ski)
OIR	= objekt individuální rekreace
SLDB	= Sčítání lidu, domů a bytů
SPLV	= Svaz provozovatelů lanovek a vleků

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Vybrané socio-ekonomické ukazatele měst na Vysočině v roce 2001	22
Tabulka č. 2: Lyžařské areály Vysočiny na serverech s přehledy českých lyžařských středisek v zimě 2006/2007	23
Tabulka č. 3: Nabídka ubytování v regionu Vysočina ve vybraných CK a CA v sezóně 2006/2007	24
Tabulka č. 4: Nabídka ubytování na vybraných serverech.....	25
Tabulka č. 5: Dopravní sdotupnost vybraných středisek z okolních krajských měst.....	30
Tabulka č. 6: Základní charakteristika dotazovaných	38

Seznam grafů

Graf č. 1: Počet přenocování v turistickém regionu Vysočina v zimě 2006/2007	26
------------------------------------------------------------------------------------	----

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Top 40 středisek zimní rekreace v sezóně 2006/2007.....	15
Obrázek č. 2: Schéma silniční sítě v kraji Vysočina v roce 2001.....	28
Obrázek č. 3: Schéma železniční sítě v kraji Vysočina v roce 2001	29
Obrázek č. 4: Lyžařská střediska na Vysočině v sezóně 2006/2007	31
Obrázek č. 5: Lyžařská střediska na Vysočině v sezóně 2006/2007 podle období vzniku	32
Obrázek č. 6: Kategorizace lyžařských středisek na Vysočině v sezóně 2006/2007	37

Seznam příloh

I. Mapová příloha

- Mapa č. I: Turistické oblasti ČR
- Mapa č. II: Turistické regiony ČR
- Mapa č. III: Upravované běžecké tratě na Novoměstsku
- Mapa č. IV: Upravované běžecké tratě na Žďársku
- Mapa č. V: Lyžařský areál v Novém Městě na Moravě

II. Tabulková příloha

- Tabulka č. I: Přední lyžařská střediska v ČR v sezóně 2006/2007
- Tabulka č. II: Dostupné služby v předních českých lyžařských středisek v sezóně 2006/2007
- Tabulka č. III: Ubytovací možnosti předních českých lyžařských středisek
- Tabulka č. IV: Ubytovací možnosti lyžařských středisek na Vysočině
- Tabulka č. V: Obodování lyžařských středisek na Vysočině – první skupina
- Tabulka č. VI: Obodování lyžařských středisek na Vysočině – druhá skupina
- Tabulka č. VII: Obodování lyžařských středisek na Vysočině – třetí skupina

III. Struktura rozhovoru s provozovateli lyžařských areálů na Vysočině

IV. Parametry kategorizace lyžařských středisek na Vysočině pro sezónu 2006/2007

V. Dotazník pro návštěvníky lyžařského areálu v Novém Městě na Moravě

VI. Výsledky dotazníku pro návštěvníky lyžařského areálu v Novém Městě na Moravě

1. Úvod

Cestování se stalo součástí našeho života a cestovní ruch fenoménem, neboť poznávání neznámých, blízkých i vzdálených míst a jejich kultur a hlavně odpočinek je přirozenou touhou většiny lidí, avšak ne každé cestování je cestovním ruchem (Pásková a Zelenka 2002).

Cestovní ruch (dále CR) je složitý socioekonomický jev (Mariot 1983), proto můžeme ve starších publikacích sledovat problém s přesným formulováním pojmu, viz např. Wokoun a Vystoupil (1986) a Mariot (1983), kteří ve svých publikacích poskytují více definic CR. Podle Výkladového slovníku cestovního ruchu (2002) je CR „komplexní společenský jev, jakožto souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, procesů budování a provozování služeb pro účastníky cestovního ruchu, včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně-správních aktivit (politika CR, propagace CR, mezinárodní spolupráce apod.) a reakce místní komunity a ekosystémů na tyto aktivity“ (Pásková a Zelenka 2002, s. 45). Současně CR představuje samostatné ekonomické odvětví, které se výrazně podílí na hospodářském růstu, platební bilanci a zaměstnanosti (Štěpánek, Kopačka a Šíp 2001).

CR s sebou nepřináší jen kladné dopady, jako je podpora zaměstnanosti, zdroj financí, rozvoj podnikatelských aktivit apod., ale hlavně masové formy CR vedou k devastaci a znečištění prostředí a ztrátě autentičnosti. V některých oblastech je proto nutné CR regulovat.

Během komunistické éry bylo cestování obyvatel Československa omezeno a došlo k rozvoji specifické víkendové rekreace – chataření a chalupaření. Za rekreaci je obecně považováno „využití volného času, jehož součástí může být aktivní pohyb, aktivní nebo pasivní účast na různých akcích, cestování a turistika“ (Pásková a Zelenka 2002, s. 248). Z této definice lze snadno odvodit význam zimní rekreace, která je tématem této práce.

Region Vysočina se nachází převážně v kraji Vysočina a je charakteristický vlněnou krajinou Českomoravské vrchoviny. Díky převážně zemědělskému využití je krajina téměř nedotčena průmyslovým znečištěním, proto zde panují příhodné podmínky pro rozvoj rekreace. Region je rovněž významnou oblastí druhého bydlení.

1.1. Cíle a hypotézy

Práce je zaměřena na region Vysočina z hlediska jeho významu pro zimní rekreaci. S rostoucí popularitou zimních sportů vzrůstá i nápor na tradiční české zimní destinace. Přestože je Vysočina využitelná převážně k letní rekreaci (Dohnal a kol. 1985), díky menší vertikální členitosti je zdejší krajina ideální nejen pro pěší turistiku, ale i běžeckému lyžování.

Ze zimních sportů je však nejpřitažlivější a nejmasovější sjezdové lyžování a snowboarding, pro které již nižší relativní i absolutní výšky tak vhodné nejsou, jelikož s tím jsou spojeny vyšší teploty a nevyzpytatelná doba pokrytí sněhem spolu s jeho výškou. Ačkoli je

oblast pro sjezdové lyžování z hlediska přírodních podmínek oproti tradičním horským střediskům znevýhodněna, její mírné svahy a nižší ceny by mohly být lákavé pro méně náročnou klientelu a rodiny s dětmi, a poskytnout tak alternativu přelidněným a finančně značně nákladnějším střediskům např. v Krkonoších. Proto je cílem mé práce podat přehled o stavu a významu zimní rekreace, zhodnotit její výhody i nevýhody a vytvořit kategorizaci středisek sjezdového lyžování, které by ve výsledku mělo přispět právě ke zjištění významu a potenciálu místních středisek z hlediska vybavenosti a vhodnosti pro určitý druh klientely.

Jelikož je se zimní rekreací na Vysočině většinou spojováno Nové Město na Moravě, je proto vhodné zaměřit se nejen obecně na celou oblast, ale i na toto středisko jak běžeckého, tak sjezdového lyžování.

V průběhu práce si kladu za úkol zodpovědět následující výzkumné otázky:

- Jsou lyžařská střediska schopná vyhovět požadavkům rekreatů při trávení dovolené?
- Jsou místní lyžařská střediska vhodná pouze pro nenáročné lyžaře?
- Působí mezi středisky při přijímání inovací sousedská difúze?
- Je vybavení lyžařského areálu v Novém Městě na Moravě opravdu nejlepší z místních středisek a odpovídá tak jeho prestiži?
- Využívají rekreati v Novém Městě na Moravě sjezdových i běžeckých tratí?
- Je mezi lyžaři v Novém Městě na Moravě významný podíl chatařů či chalupářů?

V první kapitole uvádím zkoumanou problematiku, výběr tématu a výzkumné otázky, které jsou pro mou práci nejdůležitější. V oddílu vymezení zájmové oblasti podávám přehled možných vymezení. Druhá kapitola se týká dostupné literatury o CR, zimní rekreaci jak v České republice (dále ČR), tak ve vybraném území, a použitými metodami výzkumu. Ve třetí kapitole se zabývám středisky zimního CR v ČR. Čtvrtá kapitola se týká již vymezené oblasti, kde uvádím předpoklady pro běžecké i sjezdové lyžování a vyhodnocuji výsledky telefonického rozhovoru s provozovateli lyžařských středisek v podobě kategorizace středisek. V další kapitole je stěžejní středisko Nové Město na Moravě a v něm provedený terénní výzkum. Poslední, šestou kapitolou již je závěr, ve kterém jsou shrnuty výsledky a zodpovězeny položené otázky.

1.2. Vymezení zájmové oblasti

Vymezením oblastí CR se zabývá více autorů. První pokus o vytvoření rajonizace pro potřeby určení potenciálu pro rozvoj CR provedl Kotrba (1968). Tu později aktualizoval Dohnal a kol. (1985), který vytvořil koncepci rozvoje hmotných podmínek pro CR a rekreaci, vycházející z všestranné analýzy celého státu, kvalit jeho částí podle požadavků nenarušeného životního prostředí, kulturně-historického a společenského bohatství a kulturně-výchovné funkce. Na základě tohoto vymezil 47 oblastí, které jsou podle kvality územních podmínek a významu funkcí rozděleny do čtyř kategorií oblastí. Českomoravská vrchovina je oblastí č. 35

s podoblastí Jihlavské a Žďárské vrchy, kde jsou zároveň i nejlepší podmínky pro zimní CR. Z hlediska významu spadá Vysočina do II. kategorie, která zahrnuje oblasti s velmi kvalitními přírodními předpoklady s funkcemi celostátního a mezinárodního významu a smíšenou časovou využitelností. Hlavní využití má pro krátkodobou i dlouhodobou rekreaci a pěší turistiku. Z ostatních funkcí jsou to vodní turistika, vodní sporty, zimní sporty, myslivost, sportovní rybolov, a zároveň se zde nacházejí kulturní památky mezinárodního významu s celoročním využitím a významnou letní sezónou. Takto vymezení zahrnuje širokou oblast s okresy Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Havlíčkův Brod, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Blansko, Jihlava, Třebíč, Znojmo a Žďár nad Sázavou. Práce je však poplatná době a byla vytvořena tak, aby vyhovovala tehdejšímu plánování.

S vědomím těchto nedostatků a potřebou ucelené turistické nabídky, byly v letech 1998 a 1999 vytvořeny turistické oblasti a turistické regiony (také nazývány marketingové oblasti a marketingové regiony) a v roce 2006 nová rajonizace v Atlase cestovního ruchu České republiky (Vystoupil a kol. 2006), jelikož „s odstupem času však došlo zejména k významným společenským a ekonomickým změnám po roce 1989, do určité míry ke změně využívání krajiny, změnil se podíl rekreace, rostl význam služeb, vlastní cestovní ruch procházel obdobím boomu, změnil se význam volnočasových aktivit, výrazný vliv má zvýšená mobilita“ (Vystoupil a kol. 2006, s. 88). Turistické regiony „jsou definovány jako území, pro něž je typický určitý druh cestovního ruchu, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, ale zároveň i odlišuje od ostatních regionů“ (Turistické regiony [online], 2007). Tyto jednotky slouží hlavně propagaci v zahraničí, kdežto oblasti propagaci domácí (Vystoupil a kol. 2006), zároveň se turistické regiony mohou skládat z více turistických oblastí. V případě Vysočiny se vymezení marketingové oblasti i regionu shoduje s územím kraje Vysočina. Zatím poslední rajonizaci vytvořil Vystoupil a kol. (2006) na základě vhodnosti využití krajiny pro určitý druh CR. Pro označení zájmové oblasti mé práce je toto pojetí nevhodné, jelikož se nejedná o vymezení celistvých regionů a Vysočina je tak rozdrobena do mnoha areálů. Z toho důvodu se přikláním k vymezení pomocí marketingového regionu a marketingové oblasti (viz příloha I. – mapa č. I a č. II) s rozšířením o Hlinecko, okolí Trhové Kamenice, kde jsou podle Vystoupila a kol. (2006) rovněž vhodné podmínky pro běžecské lyžování. Dále zahrnuje severozápadní část okresu Brno-venkov, východní části okresů Blansko a Svitavy (viz např. obrázek č. 4).

2. Literatura, zdroje dat, metodika práce

2.1. Rešerše literatury

Literatury, která se věnuje CR, je poměrně velké množství. Pro studium CR na vysokých školách je určeno několik skript a učebnic, které se zabývají CR v teoretické rovině. Různé druhy, formy CR, jeho dělení i předpoklady popisují Wokoun a Vystoupil (1987), zároveň se zabývají podrobně rekreací. Kratší verzi obecně pojatého CR najdeme i v publikaci autorů Štěpánka, Kopačky a Šípa (2001). Je však spíše zaměřena na regiony CR světa včetně regionů České republiky. Mariot (1983) se zabývá lokalizačními, selektivními a realizačními předpoklady pro různé formy a druhy CR. Z dalších publikací jmenujme Mirvald a kol. (1994) a Hrala (1985). Velkým přínosem je vydání Výkladového slovníku cestovního ruchu Páskové a Zelenky (2001), kde nalezneme objasnění pojmů souvisejících s CR. Na CR v ČR je zaměřena též publikace Trčátníka (1996).

Důležitými podklady pro rozvoj CR v ČR jsou rajonizace CR Kotrby (1968), Dohnala a kol. (1985) a Vystoupila a kol. (2006), které poskytují přehled o využitelnosti jednotlivých oblastí pro CR. Potenciál obcí pro CR v celé ČR hodnotil Bína (2001).

Rekreaci a CR se rovněž věnuje množství studentských prací. Jmenujme z nich např. práci Benešové (2005) a Frantála (2007), kteří se zabývají rekreací na Lipensku, na Brněnsku pak Zatloukalová (2005).

Zimnímu CR a zimní rekreaci se bohužel přímo nevěnuje žádná česká publikace. Ve sborníku *Tourism and Development in Mountain Regions* (Godde, Price a Zimmermann 2000), nalezneme hlavně analýzu dopadů cestovního ruchu na horské oblasti nejen v Evropě, ale i ve světě. Jedná se ale o soubor článků a ne o ucelenou publikaci.

Přehled významných lyžařských středisek v ČR je zpracován ve SKI atlasu České republiky (Lhota a kol. 1995), dále také v Top 40 středisek ČR (Sitour 2006), která vychází každoročně. Tyto publikace přinášejí přehled o jejich vybavenosti a jsou určeny především ke zviditelnění lyžařských areálů.

Zimní CR ale neunikl pozornosti studentů v bakalářských a magisterských pracích. Šupich (1997) v magisterské práci studuje využitelnost českých středisek pro zimní CR. Významem dopravy pro rozvoj zimních středisek se zabývala v magisterské práci Slowíková (2003) a vše ilustrovala na příkladu Bedřichova v Jizerských horách. Dále je již zimní CR ve střediscích většinou pojat jen jako jedna z možností využití jako např. v bakalářské práci Hovorkové (2006).

Vysočině se věnoval např. Chromý (2007), který zde sledoval příjezdový CR. Popelová (1998) se v diplomové práci zabývala CHKO Železné hory, které jsou morfologicky součástí Českomoravské vrchoviny, čili i sledovaného území.

Jelikož Vysočina je typická množstvím chat a chalup, je pro tuto práci důležitá i literatura o druhém bydlení. Mezi základní literaturu tohoto tématu patří Druhé bydlení v Česku (Bičík

a kol. 2001), Regionální diferenciaci druhého bydlení v Česku (Vágner, Fialová a kol. 2004). Z vysokoškolských prací jsou to disertační práce Fialové (2000) a Vágnera (1999).

V oblasti CR je aktuální otázka udržitelnosti firem, lokalit a oblastí v závislosti na neustále se měnící se poptávce společně se snahou zabránit devastaci přírody. Tímto tématem se zabírá např. Šindelářová (2006).

Pro turisty je k dispozici množství turistických průvodců, s jejichž pomocí se můžeme seznámit hlavně s památkami a krajinou, viz např. Podhorský (2003). Pro mou práci jde pouze o literaturu doplňkovou.

2.2. Další zdroje

Statistické přehledy o CR poskytuje agentura CzechTourism, která vznikla za účelem propagace ČR jak v zahraničí, tak doma. Data publikuje nejčastěji na úrovni státu, krajů i turistických regionů a oblastí. Podává informace mimo jiné o ubytovacích kapacitách, počtech příjezdů a výjezdů, počtech přenocování apod. Bohužel se nedá rozlišit, jaká část turistů trávila čas zimní rekreací, proto jsou tyto statistiky využitelné hlavně pro posouzení atraktivity bez ohledu na specifikum důvodu příjezdu či přenocování. Podobné statistiky zajišťuje i Český statistický úřad (dále ČSÚ). Data jsou opět velmi hrubá a pro potřeby této práce nevhodná.

Mezi nejdůležitější zdroje pro použití v tématice zimního CR patří ty internetové zdroje, které informují o zimní dovolené, o podmínkách v lyžařských střediscích v horských oblastech ČR i ubytovacích kapacitách. Jedná se např. o Holidayinfo.cz (www.holidayinfo.cz), Naše hory (www.nasehory.cz), nebo České hory (www.ceskehory.cz) dále jednotlivé stránky zimních středisek. Na úrovni Vysočiny jsou to stránky kraje (www.krajvysocina.cz), ale hlavně Infoserver o lyžování na Vysočině (www.skivysocina.cz).

2.3. Metodika práce

Z důvodu zaměření práce pouze na zimní část roku je použití tradičních statistických ukazatelů nevhodné, jelikož např. data o ubytovacích kapacitách jsou zveřejňována bez ohledu na roční období a pouze ve vyšších administrativních celcích.

Pro hodnocení vybavenosti a historie středisek v zájmové oblasti bylo nutné provést vlastní průzkum. Z tohoto důvodu hlavní část průzkumu tvořil řízený telefonický rozhovor s provozovateli lyžařských vleků na Vysočině, přičemž jsem se zaměřila na vybavenost středisek, historii, předpokládaný budoucí rozvoj v podmínkách velmi krátké lyžařské sezóny v roce 2007. Postupovala jsem podle seznamu středisek z Infoserveru o lyžování na Vysočině (www.skivysocina.cz), doplněném o internetové stránky kraje. Získané informace byly využity k vytvoření kategorizace místních středisek za účelem možnosti jejich srovnání a utvoření představy o postavení jednotlivých areálů v rámci sledovaného regionu.

Historie střediska je stěžejní pro zjištění možného působení sousedské difúze při šíření inovací. Tento jev popsal ve své teorii difúze inovací T. Hägerstrand. „Difúzní proces začíná v inovačních centrech, proniká do regionu, dále do ostatních území až na periferii, a může se i vracet zpět do inovačního centra“ (Wokoun a kol. 2001, s. 63). Inovace je v této práci pojata

jako novinka v oblasti technického vybavení. Snahou je najít možné souvislosti mezi vybavením inovačního centra, za které je bráno Nové Město na Moravě jako nejvýznamnější lyžařský areál regionu, a následném zavedení tohoto zařízení v okolních lyžařských střediscích.

K průzkumu v nejvýznamnějším lyžařském středisku na Vysočině, Novém Městě na Moravě jsem využila kvantitativní metodu dotazníku kvůli jeho časové nenáročnosti pro dotazované a srovnatelnosti výsledků. Základ byl převzat z dotazníku, který použila Slowíková (2004) pro výzkum v lyžařském středisku Bedřichov v Jizerských horách. Původní dotazník byl tvořen dvaceti otázkami, které jsem upravila pro toto specifické středisko s velkým významem běžeckého lyžování do podoby konečných třinácti otázek (viz příloha V.). Zároveň byly zredukovány otázky týkající se dopravy ve středisku, pro které byl původní dotazník Slowíkové vytvořen. Touto formou jsem se dotazovala padesáti lyžařů 24. února 2007 u lyžařského vleku se záměrem pokrýt co nejvíce různých skupin, tedy aby od jedné skupiny, např. rodiny, nebylo získáno více týchž odpovědí. Ze získaných údajů bylo nutné počítačově vypracovat výstupy ve formě tabulek a grafů (viz příloha VI.). Jejich analýze je věnována pátá kapitola.

3. Zimní rekreace v České republice

Lyžování dnes tvoří hlavní náplň zimní rekreace. Od roku 1887, kdy byl v našich zemích založen první lyžařský klub, prošlo značným vývojem. Významným průkopníkem lyžování byl Jan Buchar z Dolních Štěpanic u Jilemnice, který pro tento sport získal spoustu nadšenců. Obyvatelé Krkonoš začali s lyžováním v roce 1891 v Jilemnici a ve Vysoké nad Labem a o rok později v Harrachově, kde se o rozvoj významně zasadil hrabě Jan Harrach, který tak usnadnil pohyb hlavně lesníkům. Lyžování se do všech českých horských hor rozšířilo na přelomu 19. a 20. století. Pro zimní návštěvníky hor byly zřizovány chaty a útulny. Nejstarší chata, Petrovka, funguje od roku 1811 a Špindlerova bouda od roku 1825 (Lhota a kol. 1996).

V dnešní době sjezdové a běžecké lyžování patří i nadále mezi základní aktivity prováděné bez rozdílu věku v rámci zimní rekreace. S rostoucí konkurencí lyžařská střediska rozšiřují nabídky aktivit. Příznivci zimních sportů vybírají z nabídky špičkově vybavených horských středisek, nabízející kvalitní sjezdovky, běžecké tratě, snowparky, některé z nich i bobové a sánkařské dráhy nebo snowtubing – jízdu na nafukovací duši. Úplnou novinkou je snowkiting, tedy skoky na lyžích nebo snowboardu pomocí jakéhosi padáku. Ve střediscích jsou také zajištěny služby, jako jsou lyžařské servisy, půjčovny, lyžařské školy a linky skibusů. Rozdíly ve vybavenosti a prestiž středisek jsou zohledněny v cenové náročnosti.

3.1. Hodnocení středisek zimního rekreace v ČR

Přehled nejvýznamnějších středisek a jejich vybavenosti podává každoročně brožura Top 40 – Lyžařská střediska, kterou společně vydává Sitour, Svaz provozovatelů lanovek a vleků (dále SPLV) a CzechTourism. Jde však pouze o marketingovou propagaci a zahrnutí některých středisek (např. Hynčice pod Sušinou) mezi nejlepší je problematické, jelikož nejsou ani příliš známá, ani nevynikají vybavením či délkou sjezdových tratí. Zarážející je např. i zařazení areálu Zásada, který v kategorizaci, uvedené na internetových stránkách Holidayinfo.cz obsadil až 95. pozici. Podobně autoři udávají počet lůžek v Novém Městě desetkrát menší, než je ve městě skutečně k dispozici. Je tedy nutné brát tuto brožuru s rezervou.

Ačkoli je publikace nazvána Top 40, pro sezónu 2006/2007 bylo do hodnocení zařazeno 46 středisek z devíti českých pohoří. Jako nedostatek lze vidět i to, že sami autoři uvádějí, že se jedná o 46 středisek, ve skutečnosti je mezi ně zahrnuta lanová dráha na Sněžku, bobové dráhy v Harrachově a Špindlerově Mlýně (jako jedno středisko) a na Lipně. Jde tedy o 43 středisek a 3 atrakce. Podmínky výběru středisek nejsou zmíněny ani v brožuře, ani na internetových stránkách uvedených vydavatelů. U všech středisek kromě uvedené lanovky a bobových drah je u všech středisek uvedeno vybavení areálu, technické parametry sjezdových tratí a přepravních zařízení, ceny denních jízdenek, ubytovací kapacita střediska apod.

Uvedené informace jsou vhodné pro srovnání středisek. Lze je rozdělit na ukazatele dle:

1. **vybavenosti středisek**, do které lze zahrnout délku sjezdových a běžeckých tratí, počet vleků a lanovek, podíl možnosti technického zasněžování z celkové délky sjezdovky, přepravní výkon a cenu jednodenní permanentky pro dospělého;
2. **ubytovacích možností** podle počtu lůžek ve středisku;
3. **dalšího vybavení a služeb**, jako je občerstvení, lyžařská škola a školička pro děti, ski servis, paragliding, U-rampa, snowtubing, linka skibusu, bezplatné parkoviště, občerstvení, krytý bazén a kryté tenisové kurty;
4. **kategorizace dle Sitour**, jejíž obodování představuje komplexní hodnocení střediska a je vyjádřena počtem hvězdiček (* až *****), které je nutné brát pouze jako hodnocení v rámci ČR. Žádné středisko z nejlépe hodnocených se nemůže srovnávat s alpskými středisky, které jsou hodnoceny stejným způsobem (Turek 2005). Na internetových stránkách Sitour je toto hodnocení dostupné nejen pro zmíněných 42 středisek (ta dosáhla ocenění *** až *****), ale celkem pro 172 lyžařských areálů v ČR. Kritéria hodnocení opět nejsou uvedena.

Hodnocení Sitour Top 40 se skládá z následujících středisek, *lanové dráhy a bobových drah*:

Jizerské hory

1. Ještěd
2. Bedřichov
3. Severák
4. Tanvaldský Špičák
5. Zásada
6. Rejdice

Krkonoše

7. *Bobové dráhy Harrachov a Špindlerův Mlýn*
8. Harrachov
9. Rokytnice nad Jizerou
10. Paseky nad Jizerou
11. Vítkovice v Krkonoších
12. Benecko
13. Špindlerův Mlýn
14. Pec pod Sněžkou
15. *Lanová dráha Sněžka*
16. Velká Úpa
17. Černá hora – Janské Lázně
18. Malá Úpa
19. Dolní Dvůr
20. Černý Důl
21. Mladé Buky
22. Žacléř

Orlické hory

23. Deštné v Orlických horách
24. Říčky v Orlických horách
25. Čenkovice
26. Dolní Morava

27. Hynčice pod Sušinou

Jeseníky

28. Malá Morávka – Karlov – Praděd
29. Malá Morávka – Karlov
30. Ramzová
31. Miroslav
32. Červenohorské sedlo

Beskydy

33. Pustevny
34. Bílá
35. Razula
36. Kohútka

Šumava

37. *Bobová dráha Lipno*
38. Lipno
39. Zadov – Churáňov
40. Železná Ruda – Špičák
41. Železná Ruda – Belveder

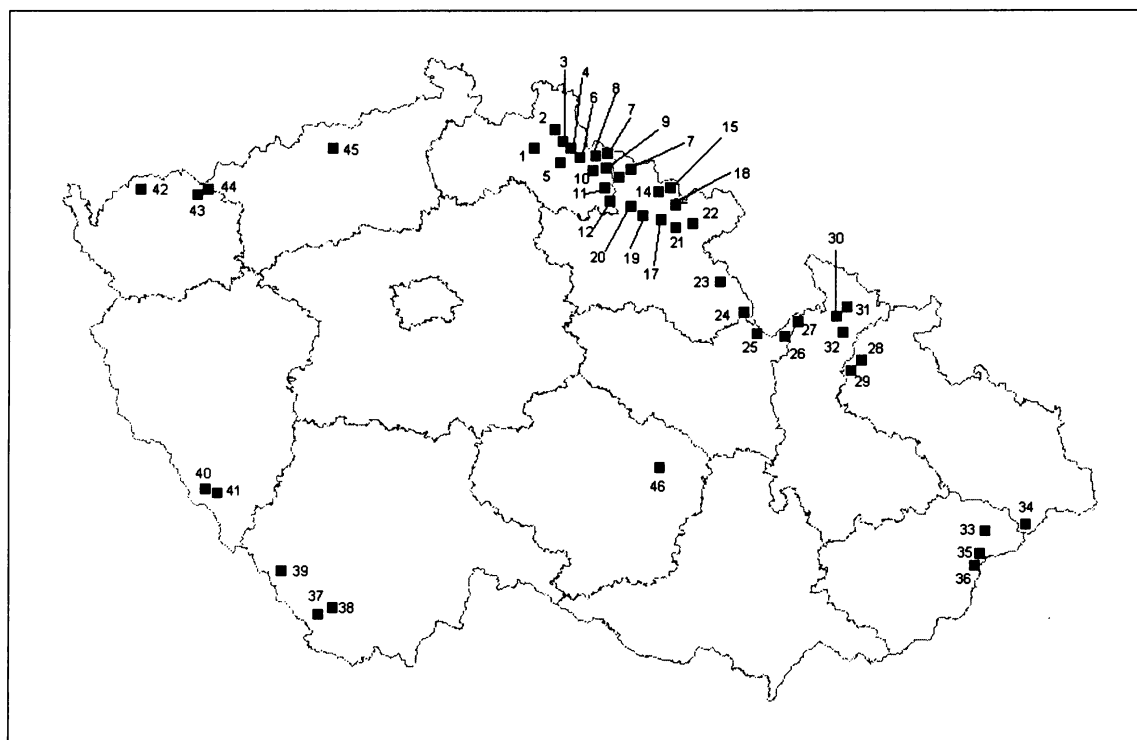
Krušné hory

42. Bublava
43. Boží Dar – Neklid
44. Klínovec
45. Bouřňák – Mikulov

Vysočina

46. Nové Město na Moravě

Obrázek č. 1: Top 40 středisek zimní rekreace v sezóně 2006/2007



Zdroj: Top 40, mapový podklad ArcGIS

3.1.1 Vybavenost středisek

S postupující modernizací a rostoucí konkurencí rostou i možnosti vybavenosti středisek. Prodlužování sjezdových tratí je problematické hlavně proto, že mnohá střediska se nachází v národních parcích nebo chráněných krajinných oblastech, a tak snahy o prodloužení svahů jsou provázány spory s ochránci přírody. Sjezdovky byly prodlouženy např. ve Špindlerově Mlýně – části Labská, v Bílé a Morávce v Beskydech.

Zkrácení front a čekacích dob se provozovatelé snaží docílit zvýšením přepravní kapacity vleků a lanovek. Rovněž snaha o zvýšení pohodlí lyžařů při přepravě vede k budování lanovek. Za léto 2006 bylo postaveno dokonce čtrnáct lanových drah a proinvestovala se více než miliarda korun (Klouček 2006). Nejdůležitější modernizace byly provedeny v Janských Lázních na Černé hoře, kde byla v této sezóně uvedena do provozu osmimístná kabinová lanovka, jediná svého druhu v ČR. Hlavním pozitivem je zkrácení doby jízdy ze 13 minut na 7,4 minuty (Klouček 2006). Čtyřsedačkové lanovky byly zprovozněny mimo jiné v Rokytnici nad Jizerou, na Benecku, v Říčkách a v Deštném v Orlických horách. V příští sezóně by měl být zahájen provoz sedačkové lanovky v Novém Městě na Moravě, která se tam stane první svého druhu na Vysočině.

Kvůli nejisté době pokrytí dostatkem sněhu je pro zajištění kvalitních sněhových podmínek nutná instalace sněžných děl. Nejdéle se sněhová pokrývka drží na Horních Mísečkách ve Špindlerově Mlýně, na vrcholu Černé hory a na Červenohorském sedle v Jeseníkách, kde není nutno uměle zasněžovat, a proto zde nejsou sněžová děla vůbec instalována. Naopak

stoprocentní podíl zasněžovaných ploch vidíme hlavně u níže položených středisek, avšak toto spíše vyplývá z nutnosti pojištění si dobrých podmínek, a tudíž i delší sezóny.

Daní za zkvalitňování vybavení střediska a jeho prestiž je neustálé zvyšování cen permanentek. Novinkou je spojování lyžařských areálů v oblast dostupnou na společnou jízdenku. Region skiarena Krkonoše vznikl spojením čtyř lyžařských areálů východních Krkonoš, tj. Ski Pec pod Sněžkou, Skiareálu Černá hora - Janské Lázně, Skiportu Velká Úpa, Skiareálu Malá Úpa a lze jej považovat za jednu z největších lyžařských oblastí v ČR (Klouček 2006). Doprava lyžařů na hlavní trase mezi Janskými Lázněmi a Pecí pod Sněžkou je zajištěna pravidelnou linkou skibusů.

Většina lyžařských areálů také upravuje běžecké trasy. Z výše uvedených 43 středisek neprovozuje žádné stopy pouze areál Belveder v Železné Rudě na Šumavě, avšak druhý železnorudský areál spravuje 80 kilometrů tras. Na více než 100 kilometrech tratí je možné si zalyžovat v Novém Městě na Moravě, Harrachově, Božím Daru a Bublavě v Krušných horách.

Na základě jednotlivých ukazatelů vybavenosti lyžařského střediska mají celkově nejlepší pozici střediska Špindlerův Mlýn, Rokytnice nad Jizerou, Janské Lázně, Harrachov, dále Ještěd a Pustevny, zároveň zde však návštěvník zaplatí nejvíce. Nejkratší sjezdovky má Nové Město na Moravě, ale v délce běžeckých tras okupuje přední pozice. Podíl zasněžování odpovídá spíše než kvalitě střediska délce tratí a nadmořské výšce. Přehled vybavenosti střediska je zpracován v příloze II. – tabulka č. I. Problematické je dle mého názoru zahrnutí kromě Zásady a neznámých Hynčic pod Sušinou i Malé Morávky, kde se jedná spíše o soubor krátkých, vzájemně nepropojených sjezdovek.

3.1.2 Ubytovací možnosti

Jak již bylo uvedeno výše (viz kapitola 3.), nejstarší ubytovací zařízení v našich horách fungují téměř 200 let. Velikost ubytovacích kapacit potvrzuje dominanci krkonošských středisek zimního CR (viz příloha II., tabulka č. III). Největšími kapacitami disponuje naše největší středisko – Špindlerův Mlýn s dvanácti tisíci lůžek. Dále je následuje Pec pod Sněžkou, Harrachov, Železná Ruda a Rokytnice nad Jizerou (Sitour 2006).

Mezi významné možnosti řadíme i objekty individuální rekreace (dále OIR). Z hlediska počtu objektů sloužících k rekreaci jsou mezi středisky patrné rozdíly. Relativně nízký podíl druhého bydlení byl zjištěn i ve střediscích, jako jsou Špindlerův Mlýn, Rokytnice nad Jizerou a Benecko (viz příloha II., tabulka č. III). Podle Slowíkové (2004) je to způsobeno komerčním využíváním těchto objektů a jejich zařazením do veřejných ubytovacích zařízení. Další příčinou mohou být vysoké cenové relace v těchto významných střediscích, a proto lidé při výběru lokality volí jiné oblasti. V Jizerských horách, Krkonoších a částečně i na Šumavě můžeme sledovat vysoký podíl chalup na objektech druhého bydlení, jelikož oblast postihl odsun německých obyvatel a došlo tak uvolnění venkovských stavení. Zároveň tyto oblasti byly vylidňovány migrací do měst (Fialová 2000).

3.1.3 Další vybavení a služby

Ze služeb pro návštěvníky, které by měly být všech významných střediscích zimního cestovního ruchu samozřejmostí, je ve všech sledovaných střediscích k dispozici občerstvení a parkoviště, které je však ve dvanácti z nich pouze placené. Dále se již standardem stala lyžařská škola, která chybí jen v Bílé, lyžařská školička pro nejmenší není v pěti střediscích (viz příloha II. – tabulka č. 1.).

Téměř všude také najdeme skiservis, ten chybí v Zásadě. Skibus propojuje nejčastěji střediska mezi sebou nebo s velkými městy. Celkově tento způsob dopravy chybí v osmnácti střediscích a nejčastěji ho mohou využít návštěvníci v Krkonoších.

S rozvojem snowboardingu v ČR vyrůstají snowparks, které jsou budovány ve více než polovině středisek. Všechny další služby, jako je krytý plavecký bazén, kryté tenisové kurty, U-rampa, snowtubing, sáňkařská dráha apod. jsou záležitostí pouze několika největších středisek.

Celkově lze tvrdit, že mezi nejlépe vybavená střediska patří Špindlerův Mlýn, Ještěd, Černý Důl a Janské Lázně. Jejich prestiž rovněž zvyšují přepravní zařízení typu sedačkových lanovek a v případě Janských Lázní a Ještědu dokonce lanovek kabinových.

3.1.4 Kategorizace podle Sitour

Požadavkům pro nejvyšší, tj. ***** hodnocení a ocenění splňuje pouze sedm českých středisek, kterými jsou Špindlerův Mlýn, Harrachov, Pec pod Sněžkou, Černá hora – Janské Lázně, Rokytnice nad Jizerou, Ještěd a Klínovec, což potvrzuje význam Krkonoš jako nejdůležitější oblasti zimního CR u nás. Tato střediska se mohou pyšnit oceněním „české TOP středisko“. Ostatní hodnocená krkonošská střediska (kromě Dolního Dvora) spadají do čtyřhvězdičkové kategorie. Nutné je však neustále mít na zřeteli, že autoři hodnocení neuedli pravidla pro bodování, ani jaké požadavky musí středisko pro zařazení do určité kategorie splňovat, proto mohou být rozdíly ve vybavení středisek stejné kategorie.

3.1.5 Porovnání českých lyžařských středisek s alpskými středisky

Při rozhodování českého lyžaře, zda strávit dovolenou v doma či v alpském středisku, kdy se porovnávají všechna pro a proti, jsou většinou zjevné klady alpských středisek. Otázkou, zda jsou alpská střediska lepší než česká se zabýval podrobně Sosna (2007). Česká pohoří jsou oproti alpským malá jak rozlohou, tak i nadmořskou výškou. Krkonoše leží na ploše 650 km², kdežto Alpy na přibližně 22 000 km² (Sosna 2007). V rozsáhlých areálech je tudíž mnohem větší výběr sjezdovek. Proto jsou naše nejlepší střediska v porovnání s alpskými velikány jen „ministředisky“, zato poměrně dobře technicky vybavenými. S nízkou nadmořskou výškou souvisí i problém nestálosti sněhové pokrývky a závislosti na umělém zasněžování.

Autor uvádí, že vzhledem k relativně dobré dopravní dostupnosti v rámci státu jsou česká střediska navštěvována i jednodenními návštěvníky. Rovněž tvrdí, že tento podíl tvoří v Krkonoších okolo 40 %, kdežto v Alpách méně než 25 %. Tento fakt spolu s malou rozlohou

našich areálů přispívá k tomu, že zde často dochází k přelidnění a čekacím frontám u přepravních zařízení. Mnohde však další zvyšování přepravních kapacit není vhodné kvůli současné enormní zátěži území a přeplněným tratím.

Lidé začínají uvažovat o návštěvě alpských středisek i kvůli neustálému zvyšování cen jízdného. Zatímco se v Čechách cena pohybuje od 9 do 27 €, v Rakousku zaplatíme 19 až 40,50 € (Sosna 2007). Jelikož alpské areály často přicházejí s různými slevami např. pro rodiny s dětmi, mládež, seniory, lze zde lyžovat za ne o moc vyšší ceny než v našich největších střediscích. Ceny se rovněž liší podle části sezóny.

Se stále rostoucími standardy vybavení středisek byla i naše střediska donucena zaručit základní služby, jako je půjčovna lyžařského vybavení, servis, lyžařská škola apod. Rovněž se stupňují požadavky hostů. Je potřeba zajistit tzv. après ski, což znamená vyžití po lyžování, které však poskytují jen naše největší střediska. V tomto ohledu je převaha alpských středisek jasná, tato nabídka je zde většinou pestrá, od krytých bazénů po diskotéky.

Nemalým vydáním je pro českého lyžaře doprava do alpského střediska, což je v porovnání s českými areály nevýhodou, jelikož ochota ji překonávat je individuální. Zájezdy s cestovními kanceláři (dále CK) jsou většinou sice dražší než samostatně zorganizovaný pobyt, CK však často přicházejí se zájezdy spojenými s výhodnými nabídkami alpských areálů.

Možností ubytování je u nás i v cizině široká nabídka a kvalita závisí na cenové kategorii. Ceny ubytování v krkonošských střediscích jsou již srovnatelné s menšími středisky v Alpách (Sosna 2007). K nejlevnějším možnostem ubytování patří apartmány nebo studia bez stravování.

V čem však české hory předčí Alpy, to je běžecká turistika, pro kterou jsou ideální podmínky především na Vysočině, v Krkonoších, Jizerských horách a na Šumavě.

Je patrné, že cenové rozdíly mezi hlavními českými a alpskými středisky se snižují, problém je ve velké vzdálenosti. Lyžování v Alpách má bezesporu mnoho výhod, kterých ale nevyužijí všichni lyžaři a porovnání českých a alpských středisek je proto vždy relativní.

4. Zimní rekreace v lyžařských střediscích na Vysočině

Hodnocením předpokladů CR se podrobně zabýval Mariot (1983) a dělil je na více podkategorií, z nichž některé nejsou pro hodnocení zimního CR důležité. Proto se soustředím pouze na hlavní lokalizační, selektivní a realizační předpoklady související se zimním CR.

4.1. Lokalizační předpoklady

4.1.1 Přírodní předpoklady

Českomoravská vrchovina (jak by mělo být území, kde se region Vysočina nachází, správně geomorfologicky nazýváno) je rozsáhlým horským celkem bez zřetelné hřebenové linie (České hory [online]). Rozkládá se na ploše téměř 12 000 km² a její podstatnou část zaujímá kraj Vysočina (Čech, Šumpich, Zabloudil a kol. 2002). Nejvyšší částí Českomoravské vrchoviny je v centrální části ležící Javořická vrchovina s vrcholem Javořice (837 m n.m.), která je zároveň nejvyšším vrcholem Českomoravské vrchoviny. Typický reliéf má podobu mírně zvlněné krajiny, ze které se jen místy zvedají nápadnější vrcholy (Brandos [online]).

Oblast má průměrnou výšku pouze 512,5 m n.m. (je tedy z převážné části pahorkatinou). Vrchovinný reliéf, kde nadmořské výšky dosahují 700 až 800 metrů, najdeme v severovýchodní části kraje, v Hornosvratecké vrchovině, do které patří i Žďárské vrchy s vrcholem Devět Skal (836,3 m n.m.). Významný je výskyt velkého množství skalních útvarů, které jsou využívány ke skalnímu lezení. K nejznámějším patří Devět Skal, Tisůvka a Čtyři Palice. Výšek nad 700 m n.m. dosahuje kromě Javořické vrchoviny a Žďárských vrchů Křemešnická a Křižanovická vrchovina, ve které se nachází lyžařský areál na Harusově kopci u Nového Města na Moravě (Čech, Šumpich, Zabloudil a kol. 2002).

Významným prvkem krajiny na Žďársku jsou rybníky, z nichž je největší Velké Dářko. Pro velkou zachovalost krajiny a přírodních společenstev byla na území Žďárských vrchů roku 1970 zřízena chráněná krajinná oblast (dále CHKO) o rozloze 709 km² (Brandos [online]). K nejcennějším částem CHKO náleží zejména rašeliniště (CHKO Žďárské vrchy [online])

Na východě na Žďárské vrchy navazují Železné hory. Jejich táhlý hřeben vede ve směru severozápad – jihovýchod od Týnce nad Labem po Ždírec nad Doubravou. Roku 1991 zde byla vyhlášena CHKO s územím o rozloze 284 km² (CHKO Železné hory [online] 2007). Severní část je však znečišťována hradecko-pardubickou aglomerací a elektrárnou Chvaletice (Dohnal a kol. 1985). Nejvyšším vrcholem Železných hor je Pešava (697 m n.m.), dalšími významnými vrcholy jsou Vestec (668 m n.m.), Spálava (662 m n.m.) a Bučina (606 m n.m.). Charakter přírodních podmínek vyhovuje zejména letní rekreaci, která je soustředěna hlavně kolem Sečské přehrady (Dohnal a kol. 1985).

Průměrná roční teplota se v oblasti Vysočiny pohybuje v rozmezí 4 až 8 °C při 15 až 45 letních a 35 až 65 ledových dnech. Roční úhrn srážek činí 550 až 850 mm. Sněhová pokrývka zde leží 50 až 90 dní ročně. V Železných horách leží průměrná roční teplota v rozmezí 5 až 8 °C

při 20 až 40 letních a 35 až 40 ledových dnech. Délka sněhové pokrývky je 45 až 80 dní ročně a úhrn srážek 600 až 800 mm ročně. Délka sněhové pokrývky např. v Krkonoších je až dvojnásobná (80 až 190 dnů za rok). V horských oblastech roční úhrn srážek činí okolo 1000 mm a více, viz např. Krkonoše s 900 až 1700 mm a Šumava s 700 až 1500 mm za rok (Dohnal a kol. 1985).

Z uvedených charakteristik reliéfu i klimatu vyplývá, že v oblasti nejsou tak příhodné podmínky pro vydatnou sněhovou pokrývku jako v uvedených horských oblastech.

4.1.2 Kulturně–historické a společenské předpoklady

„Pro tyto (kulturně–historické) předpoklady je charakteristické bodové rozšíření, přičemž velmi úzce souvisí se sídelní sítí. Často jsou vysoce koncentrovány“ (Wokoun a Vystoupil 1987, s. 75).

Vysočina má však výhodu přírodních krás a zajímavostí, které lze na rozdíl od kulturně–historických památek navštěvovat bez ohledu na roční období. Přesto se zde nachází mnoho významných pamětihodností. Ve Žďáru nad Sázavou, jenž je častým východiskem pro běžecské túry, stojí kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, zapsaný na seznamu UNESCO. Dalšími památkami UNESCO na území Vysočiny je Telč se zámeckým komplexem a renesančním náměstím, a židovská čtvrť s bazilikou sv. Prokopa v Třebíči. Z dalších míst, které stojí za to shlédnout, připomeňme mimo jiné barokní zámek v Jaroměřicích nad Rokytnou, monumentální hrad Pernštejn, hrad Lipnice či premonstrátský klášter v Želivi.

Život chudšího venkovského obyvatelstva můžeme poznat v roubených stavbách, které se nacházejí v okrajových částech mnoha obcí (Podhorský 2003). Mnoho takových staveb najdeme ve Skanzenu lidových staveb Vysočina, který je známý spíše pod názvem Veselý kopec. Každoročně se tu konají jarmarky s ukázkou lidových řemesel. Skanzen leží v okrese Chrudim a sestává se z částí Veselý kopec, Svobodné Hamry a Hlinsko.

Muzea a galerie obecně představují alternativu letnímu i zimnímu CR. Téměř každé město má své muzeum, Vysočina není výjimkou. Muzea Vysočiny se nacházejí v Havlíčkově Brodě, Jihlavě, Třebíči a Pelhřimově. V Pelhřimově se pravidelně koná festival Pelhřimov – město rekordů a existuje tu rovněž Muzeum rekordů a kuriozit, které stojí za návštěvu.

Zájem turistů vzbuzuje i největší město oblasti, Jihlava. Jsou zde zpřístupněny podzemní katakomby, které jsou po katakombách ve Znojmě druhé nejdelší v ČR. Lákadlem pro turisty je i místní zoologická zahrada.

V létě je mnoho možností ke koupání. Nabídku koupání v nespočtu rybníků a v přehradách obohacují i aquaparky v Jihlavě a Moravské Třebové. Ve stavbě je rovněž aquapark ve Žďáru nad Sázavou. Krytých bazénů se tady nachází poměrně málo, což jako nedostatek oblasti často uváděli turisté v průzkumu agentury CzechTourism v zimě 2005/2006. Kryté bazény najdeme v Jihlavě, Havlíčkově Brodě, Žďáru nad Sázavou, Třebíči, Hlinsku, Svatce, Bystřici nad Pernštejnem. Dále je možné využít krytý bazén na Milovech v hotelu Devět skal, na Třech Studních v hotelu U Loubů, a v Bystrém v hotelu Bystré, což je při sněhové oblevě nesporná výhoda těchto ubytovacích zařízení. Do roku 2010 by měl v Novém Městě na Moravě vzniknout krytý plavecký bazén společně s regeneračními a jinými službami, které by údajně až

z 85 % měl být financován z peněz Evropské unie. Počítá se i se sportovní halou a ubytovací částí (Projekt bezbariérového regeneračního centra [online]).

4.1.3 Významné sportovní akce

Pořádání významných sportovních akcí působí jako stimul na další rozvoj a prestiž destinace. Se zimními sporty na Vysočině je spojen i jeden z nejdůležitějších závodů v běhu na lyžích v ČR, který se koná v Novém Městě na Moravě a nazývá se „Zlatá lyže Českomoravské vysočiny“, zkráceně „Zlatá lyže“. Každoročně se pozornost lyžařské veřejnosti soustřeďuje na toto středisko, ve kterém se konají závody Světového poháru v běhu na lyžích mužů a žen. Letošní, 69. ročník, musel být kvůli nedostatku sněhu posunut z konce prosince 2006 na polovinu února 2007 a proběhl jen v rámci Českého poháru běžců na lyžích.

Zpočátku byla „Zlatá lyže“ součástí veřejných závodů. Hlavním závodem byl závod sdružený, který se skládal z části běžecké a části skokanské. Vítěz tohoto závodu získal hlavní cenu. V roce 1972 byl poprvé pořádán jako mezinárodní. Od roku 1975 jsou závody ve skoku zrušeny, a tak se držitelem hlavní ceny stává vítěz běžecké části (Honzlová [online]).

Od roku 1973 je „Zlatá lyže“ pořádána jako mezinárodní závod Mezinárodní lyžařské federace, která je spíše známá pod zkratkou FIS (Zlatá lyže 2003), od roku 2006 se koná v rámci nového závodu FIS – TOUR DE SKI (Michalcová 2006).

Tím však nabídka sportovních akcí nekončí, každoročně se koná mnoho dalších závodů v běhu na lyžích, severské kombinaci, sjezdu a zimním triatlonu. Nejen pro děti jsou zpestřením závody psích spřežení, karneval na lyžích a dětské parkové závody (Michalcová 2006).

4.2. Selektivní předpoklady

„Selektivní předpoklady dokumentují způsobilost společnosti zúčastnit se na cestovním ruchu. Z ekonomického hlediska určují velikost poptávky. Jejich teritoriální koncentrace formuje vznik hlavních oblastí poptávky, které jsou z regionálního hlediska protipólem oblastí spotřeby určených příznivými lokalizačními podmínkami“ (Mariot 1983, s. 144).

4.2.1 Objektivní faktory

Objektivní faktory se obvykle dělí na urbanizační, demografické a sociologické předpoklady (Mariot 1983). Velice významnou skutečností pro CR Vysočiny je, že se nachází přibližně uprostřed republiky, a je proto dobře dopravně dostupná. Navíc leží poměrně blízko hustě zalidněné hradecko–pardubické, brněnské a pražské aglomerace, kde domácnosti mají velké rekreační příležitosti (Vystoupil a kol. 2006). Právě obyvatelé Prahy, Brna a Pardubic jsou největšími vlastníky rekreačních objektů, rekreační objekt vlastní více než 13 % domácností. Zároveň lze tato města považovat za póly selektivních předpokladů se sférou vlivu s regionálními rozměry, jelikož jejich obyvatelé ovlivňují intenzitu CR v okruhu větším než 50 kilometrů (Mariot 1983). Dále se v regionu nacházejí poměrně velká města Jihlava, Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod, která si vytvářejí svá rekreační zázemí kolem sídla (Vystoupil a kol. 2006).

Oblast by nebyla přitažlivá bez kvalitního přírodního prostředí, za vše mluví např. existence dvou CHKO ve sledovaném území. Zemědělsky intenzivně využívaná, vzhledově nepřitažlivá a nezalesněná krajina se nachází pouze v nižších polohách okolo Jihlavy, Polné, Moravských Budějovic, Jemnice, Křižanova, Havlíčkova Brodu a v území od Morašic po Svitavy (Dohnal a kol. 1985).

Demografické faktory, jako je hustota zalidnění, míra urbanizace, věková struktura a struktura obyvatelstva podle pohlaví, určují rozdílné postoje obyvatel k účasti na rekreaci (Mariot 1983). Vzhledem k velikosti území regionu jsou však druhotné. Poměrně důležitým faktorem, který ovlivňuje rozhodování patří věk, a tak starší lidé si vyberou pravděpodobně klidnější středisko než mladší, ale jeho sledování na úrovni jednotlivých středisek je obtížné.

Socio-ekonomické předpoklady podávají informaci o životní úrovni obyvatel, která samozřejmě také ovlivňuje jejich rekreační možnosti. Nejdůležitějšími předpoklady z této skupiny jsou ekonomická aktivita, vlastnictví rekreačního objektu, vzdělání, ale také nezaměstnanost.

Tabulka č. 1: Vybrané socio-ekonomické ukazatele měst na Vysočině v roce 2001

Město/celek	počet obyvatel (tis.)	nezaměstnanost (%)	podíl EA v terciéru (%)	podíl VŠ vzdělaných (%)
Žďár nad Sázavou	24,3	7,12	33,75	11,48
Havlíčkův Brod	24,4	5,51	44,75	10,22
Jihlava	50,7	6,27	34,75	9,66
Třebíč	39,0	11,36	34,13	10,73
Pelhřimov	16,6	3,49	37,13	9,78
Nové Město na Moravě	10,5	7,42	35,12	10,84
kraj Vysočina	519,2	6,94	29,92	6,77
ČR	10 230,0	9,27	34,25	9,01

Zdroj: SLDB 2001, www.czso.cz

4.2.2 Subjektivní faktory

„Patří mezi ně řada psychologických pohnutek, kterými je ovlivňováno rozhodování obyvatel k účasti a směřování cestovního ruchu“ (Hrala 1985, s. 13). Podle tohoto autora hraje propagace a reklama velkou roli a tvrdí, že módnost oblastí či střediska může zvýšit počet návštěvníků v poměrně krátké době.

V naší době je významný vliv médií, tedy spíše propagace v médiích a na internetu. Propagací destinací cestovního ruchu se zabývá mnoho internetových stránek. Na vybraných internetových stránkách, zabývajících se propagací převážně českých lyžařských středisek, můžeme sledovat omezenou nabídku zimní rekreace regionu Vysočina (viz tabulka č.2)

Z tabulky č. 2 vyplývá, že internetové servery shodně považují za důležitá střediska Nové Město na Moravě a Karasín, jelikož jsou obě uvedena na uvedených serverech. Nejširší výběr středisek z celostátně zaměřených stránek server Infočesko (www.infocesko.cz)

Tabulka č. 2: Lyžařské areály Vysočiny na serverech s přehledy českých lyžařských středisek v zimě 2006/2007

zimní střediska Vysočiny / server	Infočesko	České hory	Holidayinfo.cz	Lyžování.cz	Pampeliška.cz	výskyt celkem
Chotěboře – Svatá Anna	N	A	N	A	N	2
Karasín	A	A	A	A	A	5
Mrákotín	N	A	N	N	N	1
Nové Město n. M.	A	A	A	A	A	5
Šacberk	A	N	A	N	A	3
Velké Meziříčí - Fajtův kopec	N	N	N	A	N	1
Bystré - Hamry	A	N	N	A	N	2
Olešnice na Moravě	A	N	N	N	A	2
Číchov - RS Jalovec	A	N	N	N	N	1
Dalečín	A	N	N	N	N	1
Světlá n. S. - Kadlečák	A	N	N	N	N	1
Čeřínek	A	N	N	N	N	1
Nedvědice	A	N	N	N	N	1
Sedliště	A	N	N	N	N	1
Nový Jimramov	A	N	N	N	N	1
Svratka	A	N	N	N	N	1
Hlinsko	A	N	N	N	N	1
Zubří - BVV Brno	A	N	N	N	N	1
Křemešník	A	N	N	N	N	1
Vysoká	A	N	N	N	N	1
celkem středisek	17	4	3	5	4	

Zdroj: www.infocesko.cz, www.ceskehory.cz, www.holidayinfo.cz, www.lyzovani.cz, www.pampeliska.cz

Pouze na střediska této oblasti se soustřeďuje server Ski Vysočina, který uvádí střediska na Vysočině a podává o nich stručné informace nebo odkazuje na vlastní internetové stránky lyžařského střediska. Některá z prezentovaných středisek ale již nejsou v provozu, jak bylo zjištěno v později uvedeném průzkumu. Další slabou stránkou je i to, že u některých menších středisek často není uváděn kontakt ani kde se nachází.

Vliv na výběr destinace mají také cenové relace středisek. Ceny jízdenek jsou většinou udávány za jednu jízdu, přičemž jedna jízda stojí 4 až 9 Kč. V případě bodového jízdného, tzn. když se odbavování provádí pomocí turniketů, se cena za jednu jízdu pohybuje okolo 10 Kč s tím, že je nutné počítat s vratnou zálohou za čipovou kartu.

Srovnání ceny za jednu jízdu s cenami denních permanentek, které se používají ve velkých střediscích, je obtížnější. V českých střediscích (viz kapitola 3.1. a příloha II. – tabulka č. I) je průměrná cena nad 400 Kč, proto zákazník jistě ocení možnost vlastní regulace zaplacené ceny. Nižší ceny jsou nutně spjaty s nižší kvalitou areálů, a tak si někteří lidé za vyšší kvalitu mnohdy raději připlatí. Nejlepším příkladem je Špindlerův Mlýn s denní permanentkou za 750 Kč. Návštěvník však může využívat moderní vybavení – 5 sedačkových lanovek, 11 vleků, ale hlavně 26 km sjezdových tratí různé obtížnosti, zároveň musí počítat s delšími čekacími frontami a nakonec si třeba zalyžuje méně než v malém středisku.

V průzkumu agentury CzechTourism „Monitoring návštěvníků v turistickém regionu Vysočina“, který se koná vždy v létě a zimě (od roku 2005), se mimo jiné sleduje i důvod cesty do regionu Vysočina. V zimě 2006/2007 bylo tázáno 1250 turistů (cizinci byli zastoupeni z necelých 11 %), pro něž bylo poznání nejčastějším důvodem (24 %), následované návštěvou příbuzných a známých (22 %). Bohužel důvod označený jako „turistika a sport“ (3 %) nebyl dále rozpracován např. do varianty sjezdového a běžeckého lyžování. Za nejlákavější aktivitu čeští i zahraniční návštěvníci označili poznávací turistiku (43 % Čechů a 73 % cizinců). Lyžování uvedlo jako nejpřitažlivější aktivitu 12% Čechů a 3 % cizinců. V nabídce rovněž byla zahrnuta varianta významných sportovních akcí, které lákají 3 % Čechů a 5 % cizinců.

4.3. Realizační předpoklady zimních středisek na Vysočině

4.3.1 Ubytovací možnosti

„Objem (kvantita) a úroveň (kvalita) ubytovacích a stravovacích zařízení limitují využití přírodních podmínek a kulturně-historických i jiných atraktivit konkrétní oblasti (střediska) cestovního ruchu. Ačkoliv v praxi nemusí být závislost jednoznačná, obecně platí, že využití oblasti (střediska) cestovním ruchem přímo závisí na míře jejich vybavenosti ubytovacími a stravovacími zařízeními“ (Hrala 1985, s. 32).

V zimní sezóně tvoří hlavní ubytovací objekty hotely, penziony a soukromé objekty, jež si zájemci mohou pronajmout skrz cestovní kanceláře (CK) a cestovní agentury (dále CA).

V následující tabulce č. 3 je uvedena nabídka ubytování v regionu deseti největších CK a CA domácího CR v roce 2004. Přehled těchto CK a CA každoročně podává agentura mag CONSULTING podle počtu obslužených zákazníků v Ročence cestovního ruchu, ubytování a pohostinství.

Tabulka č. 3: Nabídka ubytování v regionu Vysočina ve vybraných CK a CA v sezóně 2006/2007

pořadí	název cestovní kanceláře - cestovní agentury	počet objektů v regionu Vysočina	z toho			
			hotely	penziony	soukromé objekty	v lyžařských střediscích
1	ČEDOK, a.s.	6	6	6	0	3
2	ATIS, a.s.	11	6	2	3	3
3	CK Régio, Region, s.r.o.	66	0	3	63	9
4	AVE, a.s.	0	0	0	0	0
5	EVROŠKOL - Evropská školní CK	3	1	1	0	0
6	TOURTREND - Miroslav Meitner	55	0	4	51	5
7	CK RELAX TOURS, s.r.o.	nezjištěno	-	-	-	-
8	B & K Tour, s.r.o.	10	0	0	10	1
9	FISCHER, a.s.	0	0	0	0	0
10	TIPATOUR, a.s.	16	8	4	1	2

Zdroj: Ročenka cestovního ruchu, ubytování a pohostinství 2004; internetové stránky uvedených CK a CA, katalog Čedok zima 2006/2007, katalog Régio zima/léto 2007, katalog Fischer zima 2006/2007

Převahu má nabídka soukromých chat a chalup díky agenturám, které zajišťují pronájem soukromých objektů. U těchto agentur se nabídka objektů podle sezóny nemění. Naopak velké CK jsou více zaměřeny na pobytové zájezdy, ke kterým je většinou zajištěno stravování. Proto nabízejí hlavně hotely, jejichž nabídka je pro letní sezónu oproti zimě rozšířena i o soukromé chaty a chalupy. Ubytovací objekty nejsou většinou lokalizovány přímo v místech, kde se nachází lyžařské areály, ale v jejich blízkém dosahu díky poměrně velkému počtu lyžařských středisek.

Nabídku CK a CA doplňují internetové servery, které rovněž nabízejí různé druhy ubytování. Mezi nejdůležitější patří internetové stránky ubytovani.cz, kde je největší možnost výběru hlavně ze soukromých chat a chalup, ale i hotelů a penzionů. Zajímavou internetovou stránkou jsou České výlety, jelikož navrhuje i různé možnosti výletů v okolí ubytování.

Tabulka č. 4: Nabídka ubytování na vybraných serverech

Server	České hory	Naše hory	e-VYSOČINA	České výlety	ubytovani.cz	
počet objektů v regionu Vysočina	79	12	19	15	132	
z toho	hotely	11	1	5	1	19
	penzióny	21	4	5	4	16
	v soukromí	7	1	0	0	0
	apartmány	6	3	0	1	12
	ubytovny	0	0	0	0	0
	horské chaty	2	0	0	0	0
	chaty a chalupy	24	3	9	9	84
	rekreační střediska	6	0	0	0	1
	v lyžařských střediscích	11	7	2	0	16

Zdroj: www.ceskehory.cz, www.nasehory.cz, www.e-vysocina.cz, www.ceskevylety.cz, www.ubytovani.cz

Sledování možností ubytování v obcích, pod které střediska spadají, není snadné už z toho důvodu, že neexistují souborné statistiky ubytovacích možností obcí. Kvůli tomu byly informace o možnostech ubytování získány telefonicky z obecních úřadů jednotlivých obcí, popř. turistických informačních center, internetových stran obcí a stran konkrétních ubytovacích zařízení pro zjištění jejich ubytovacích kapacit. Přehled ubytovacích zařízení s počty lůžek dle obcí, ve kterých se střediska nacházejí, je zpracován v příloze II. – tabulka č. IV a dále hodnocen v kapitole 4.6., která se věnuje kategorizaci středisek.

Nejvyšší počet lůžek je k dispozici v Novém Městě na Moravě, k čemuž přispěla nutnost zajištění ubytování během významných závodů, hlavně „Zlaté lyže“

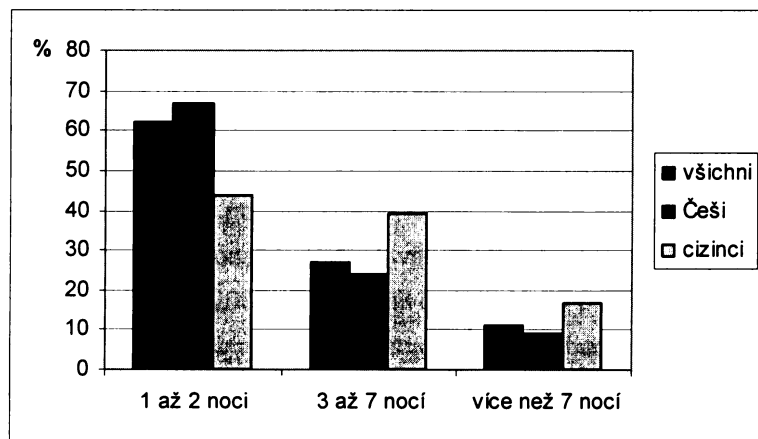
Nedostatkem regionu je ve srovnání s vyspělými turistickými oblastmi chybějící hotelová zařízení s vyšším standardem služeb, sportovní a rekreační zařízení v turistických střediscích (Cestovní ruch v regionech České republiky [online], 2003). Autoři doporučují vznik minimálně 200 nových lůžek ve venkovských ubytovacích zařízeních a výstavbu a modernizace hotelových gastronomických zařízení.

Dalšími možnostmi ubytování kromě hromadných ubytovacích zařízení jsou OIR, tedy soukromé chaty a chalupy. Jelikož se oblast nachází v rekreačním zázemí velkých měst (viz kapitola 4.2.1), je zde rekreační funkce významná. Oproti horským oblastem je možné pozorovat nižší podíl chalup na objektech druhého bydlení (Dohnal 2006), kde tomuto faktu napomohl poválečný odsun sudetských Němců, jak už bylo uvedeno v kapitole 3.1.2. Tento podíl je nejvýraznější v Krkonoších a Podkrkonoší, Jizerských a Orlických horách. Oproti chatám mají chalupy výhodu v možnosti využívání i během zimy (Slowíková 2004).

Přehled o rekreačních objektech podávají Statistické lexikony obcí. Pro sledování počtu OIR je vhodnější lexikon ze Sčítání lidu, domů a bytů (dále SLDB) 1991, které oproti SLDB 2001 podává přesnější informace. Z těchto dat je možné si utvořit představu o rekreační funkci obcí (viz příloha II. – tabulka č. IV). Relativně větší počet OIR je zřejmý u malých obcí, kde má rekreační funkce větší význam než ve větších sídlech.

V již zmíněném výzkumu agentury CzechTourism, konaném v zimě 2006/2007, více než polovina domácích i zahraničních turistů nebyla v regionu ubytována vůbec. Ti, co zde alespoň jednou přenocovali (Češi 43 %, cizinci 61 %), byli nejčastěji ubytováni u známých, příbuzných, popř. ve vlastní chatě apod. (19% podíl ze všech návštěvníků) a v penzionech či hotelech nižších kategorií. Zahraniční turisté po ubytování v soukromí (u známých apod.) však nejčastěji využili služeb hotelů kategorie *** a vyšší (20 %), následně pak penzionů a hotelů nižší kategorie. Z grafu č. 1 vyplývá, že pokud zde dotázaní přenocovali, strávili v místě nejčastěji 1 až 2 noci (67 % Čechů a 44 % cizinců). V místě pobytu strávilo více než 7 nocí 17 % cizinců (a jen 9 % Čechů).

Graf č. 1: Počet přenocování v turistickém regionu Vysočina v zimě 2006/2007



Zdroj: www.czechtourism.cz, přepracováno

4.3.2 Podmínky pro běžecké a sjezdové lyžování

Běžecké lyžování

Lyžování je s Vysočinou neodmyslitelně spjata. Hlavně běžecké lyžování zde má dlouhou tradici díky ideálnímu terénu bez prudkých kopců a srázů. Nedosahují sice takové délky jako Krkonošská magistrála, jejíž tratě jsou upravovány v délce 520 kilometrů (Nabitá zimní sezona na českých horách [online] 2007), ale právě menší náročnost je do jisté míry výhodou místních tras. Od strojově udržovaných stop ve známých běžeckých areálech vedou desítky značených turistických tratí, které směřují k významným přírodním památkám a krajinným dominantám nebo turistickým a rekreačním střediskům. Na některé úseky tratí byla umístěna webkamera, a tak je možné online sledovat sněhové podmínky na tratích. Novinkou je také vybavení rolby upravující tratě webkamerou (Lyžování na Novoměstsku [online]).

Za nejvýznamnější středisko zimních sportů na Vysočině je většinou považováno Nové Město na Moravě. V areálu Ski hotelu je dnes soustředěno tréninkové centrum pro běh a severskou kombinaci. Každoročně se zde v lednu pořádá „Zlatá lyže“. Zdejší běžecké okruhy o délce 3 až 15 kilometrů jsou určeny především pro tréninky výkonnostních běžců. Z lesa Ochoza vybíhají různě dlouhé okruhy a trasy pro rekreační lyžaře. Z celkem devíti tras nejdelší měří 31 kilometrů a vede přes Žďárské vrchy až do Hlinska. Oblíbená je trasa směřující k rybníkům Sykovec a Medlov, u nichž se nacházejí významné rekreační oblasti Tři Studně, Medlov a nedaleká Fryšava. V této oblasti je nejvyšší hustota běžeckých tratí, ze kterých se dá dále vyjet na Svratku přes skalní města Devíti skal a Dráteníčků. Zároveň zde panují nejlepší sněhové podmínky v oblasti Žďárských vrchů (Lyžování na Novoměstsku [online]).

Kromě novoměstského areálu u Ski hotelu jsou zřízeny i jiné okruhy. Zůstaneme-li v Novém Městě na Moravě, najdeme zde ještě další okruh, který se nachází u Pohledce. Okruhy se nachází také ve Skleném u Tři Studní, ve Svatce a u vodní nádrže Pilská u Žďáru nad Sázavou. Posledně jmenovaný areál se pravidelně upravuje od roku 2001, k dalšímu rozvoji došlo v roce 2003 po vítězství žďárského rodáka Martina Koukala na mistrovství světa, a i díky jeho věhlasu se podařilo vybudovat okruh určený nejen pro závodní běžce, ale i pro veřejnost. Od sezóny 2006/2007 se na správě těchto tras podílejí další subjekty. Kromě města Žďár nad Sázavou a obce Hamry nad Sázavou jsou to obce Velká Losenice, Polnička a Škrdlovice, dále také 16 občerstvovacích stanic a Kraj Vysočina – Fond Vysočiny. Celkem se upravuje 50 kilometrů tratí (pro klasický styl i bruslení) rolbou a 30 kilometrů skútreem (Z historie lyžařských tratí na Žďársku [online], 2007).

Sjezdové lyžování

Jsou-li pro běžecké lyžování mírné svahy výhodou, pak pro sjezdové lyžování je tomu spíše naopak, a tak tady nemohly vzniknout významná lyžařská střediska jako ve vyšších pohraničních horách. Nízké nadmořské výšky jsou rovněž nevýhodou, jelikož pro sjezdové lyžování je nutná vyšší sněhová pokrývka. Větší střediska si již plně uvědomila nutnost umělého zasněžování pro zajištění obstojných podmínek, a tak jsou většinou závislá na umělém

sněhu. Přesto je nabídka lyžařských areálů poměrně bohatá. Vystoupil a kol. (2006) označují místní střediska pouze významem lokálním.

Nové Město na Moravě. Jako jediné z regionu bylo zahrnuto do Top 40 nejvýznamnějších středisek u nás. Do první stovky středisek, které jsou navíc ohodnoceny jako *** patří SKI Jimramov, Ski areál Luka nad Jihlavou a Ski areál Svratka. Z kategorie ** vede Lyžařský areál Vysoká u Havlíčkova Brodu a v první stovce se rovněž umístil Karasín. Ve stejné kategorii jsou dále areály v Hlinsku, Poličce – U Liboháje, Světlé nad Sázavou – Kadlečáku, Chotěboři – Svaté Anně, Zubří – RS BVV.

4.3.3 Další obslužná zařízení

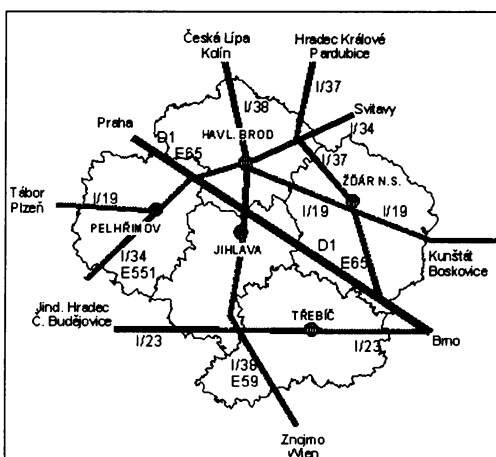
K vybavení středisek by bezpochyby mělo patřit zajištění půjčovny lyžařského vybavení, servisu lyží a lyžařské školy, bohužel ve střediscích na Vysočině spíše absentují. Základem služeb je možnost občerstvení, které ve významných střediscích nechybí. U ostatních služeb již tomu tak není. Hlavně půjčovna není samozřejmostí. Nachází-li se lyžařský areál blízko většího města, je dostupná tam (spolu se servisem). Možnosti doplňkového vyžití byly nastíněny v kapitole 4.1.1.

4.4. Komunikační předpoklady

4.4.1 Dopravní dostupnost regionu Vysočina

Dobrá dopravní dostupnost je jedním ze základních předpokladů rozvoje středisek cestovního ruchu. Jelikož oblast leží geograficky v centrální části republiky, je tedy dobře dostupná všemi směry, navíc územím kraje prochází důležité komunikace s výrazným podílem tranzitu.

Obrázek č. 2: Schéma silniční sítě v kraji Vysočina v roce 2001



Zdroj: www.kr-vysocina.cz

K nejvýznamnějším dopravním spojnicím v silniční dopravě patří dálnice D1 Praha – Brno, protínající území od severozápadu k jihovýchodu, a silnice č. I/38 jako historická tradiční cesta Praha – Vídeň. Významná je vazba východní části území na dálnici D11 (R35, Hradec Králové – Svitavy – Olomouc). Důležitou spojnicí jižních a východních Čech je silnice I/34 v úseku Jindřichův Hradec – Humpolec. V železniční dopravě jsou nejdůležitější tratě

Tabulka č. 5: Dopravní dostupnost vybraných středisek z okolních krajských měst

Krajské město / středisko	Jihlava		Brno		Pardubice		Praha	
	min.	km	min.	km	min.	km	min.	km
Nové Město na Moravě	68	53	89	81	90	74	134	160
Luka nad Jihlavou	17	11	56	87	120	97,5	81	132
Nový Jimramov	90	68	82	70	100	75	160	177
Svratka	91	72	121	102	72	53	164	165
Vysoká	35	27	77	107	94	71	99	123
Karasín	91	71	79	71	114	92	158	178
Hlinsko	69	57	109	107	53	41	123	150
Polička	105	86	86	84	82	70	158	180
Světlá nad Sázavou	50	48	91	127	96	75	84	97
Chotěboř	53	41	95	121	69	53	106	134
Zubří	75	57	88	78	97	78	141	164
Třebíč	51	47	69	62	146	118	125	171
Šacberk (Jihlava)	8	6	57	92	112	90	75	124

Zdroj: www.holidayinfo.cz, www.mapy.cz

Nejblíže má k místním střediskům samozřejmě Jihlava, u níž se přímo nachází lyžařský areál Šacberk. Z Pardubic je nejblíže z hodnocených středisek do Hlinska, kam se dá dopravit za 53 minut. Zároveň to je jediné středisko, které je v tolerované mezi do 60 minut. Obyvatelé Brna mají nejkratší cestu díky dálničnímu spojení do Jihlavy na Šacberk a z nehodnocených středisek do Nedvědic (50 minut) a Olešnice na Moravě (55 minut).

Zvýšení zájmu o lyžování v daném středisku může zvýšit i zřízení linky skibusu z blízkého velkého města, který se tak může stát nespornou výhodou vůči ostatním střediskům. Z Prahy, kterou více přitahují Krkonoše, na Vysočinu žádné skibusové linky nevedou. Z Pardubic je ze všech horských oblastí nejblíže právě na Vysočinu, navíc jsou místní střediska levnější než Krkonošská a pro rodiny výhodnější. Právě z Pardubic je společností Connex Východní Čechy vypravován každý víkend při dobrých sněhových podmínkách skibus na Vysočinu, který jede přes Trhovou Kamenici, lyžařský areál v Hlinsku do Svratky. Pardubický lyžař si tedy může vybrat hned ze tří středisek (Connex [online]). Z Brna není skibusové spojení se středisky zajištěno, stejně jako z ostatních okresních měst oblasti.

4.5. Průzkum situace v lyžařských střediscích na Vysočině

Průzkum byl proveden ve všech lyžařských střediscích na Vysočině, se kterými byl navázán telefonický kontakt. Celkem jsem na Vysočině našla 36 středisek, na jejichž provozovatele bylo uvedeno telefonické spojení. Kontakt byl navázán s 31 funkčními středisky. Z oněch 37 středisek byla 2 zrušena – Kuklík a Vír z okresu Žďár nad Sázavou. O lyžařském vleku v Roženeckých Pasekách ze stejného okresu mi bylo sděleno, že již slouží pouze k soukromým účelům. Je tedy zřejmé, že menší střediska se potýkají s finančními a existenčními problémy. Ty byly navíc letos umocněny nedostatkem sněhu a s tím související krátkou a prodělečnou lyžařskou sezónou. Střediska se nacházejí v devíti okresech (Jihlava, Žďár nad Sázavou, Havlíčkův Brod, Třebíč, Pelhřimov, Brno-venkov, Blansko, Svitavy a Chrudim) a třech krajích (Vysočina, Jihomoravský a Pardubický).

Sledována byla následující střediska (pouze tato jsou zahrnuta v dalším hodnocení):

- | | |
|----------------------------------|-------------------------------------------|
| 1. Chotěboř – Svatá Anna | 17. Dědkov |
| 2. Melechov | 18. Nové Město na Moravě – Harusův kopec |
| 3. Světlá nad Sázavou – Kadlečák | 19. Nový Jimramov |
| 4. Vysoká | 20. Nedvědice – Nutrie, Kovářová, Býšovec |
| 5. Brtnice | 21. Sedliště |
| 6. Čeřínek | 22. Karasín |
| 7. Luka nad Jihlavou | 23. Svratka |
| 8. Mrákotín | 24. Telecí |
| 9. Šacberk | 25. Velké Meziříčí – Fajtův kopec |
| 10. Kamenice nad Lipou – Antonka | 26. Zubří |
| 11. Křemešník | 27. Věžná |
| 12. Proseč pod Křemešníkem | 28. Olešnice na Moravě |
| 13. Číchov – RS Jalovec | 29. Hlinsko |
| 14. Kněžice - Rychlov | 30. Trhová Kamenice |
| 15. Želetava | 31. Hluboká |
| 16. Dalečín | |

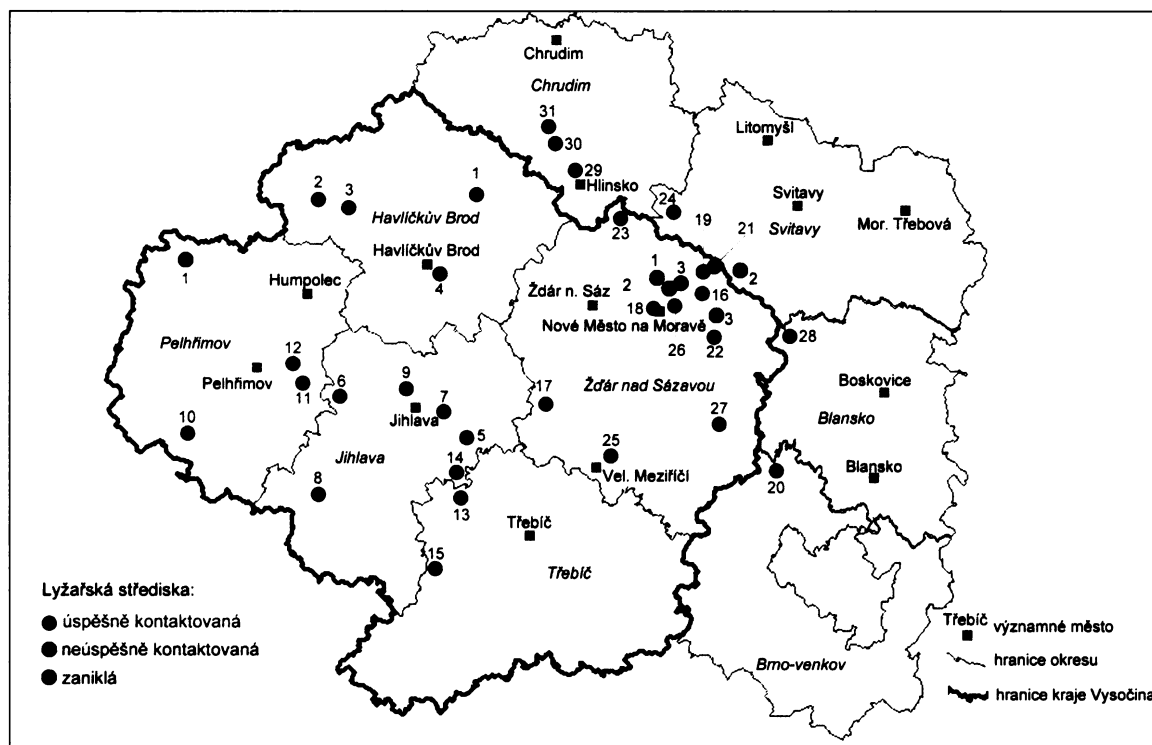
Střediska, se kterými nebyl navázán kontakt:

1. Křešín u Lukavce
2. Hamry – Bystré
3. Věcov

Střediska zaniklá (popř. nejsou pro veřejnost dostupná)

1. Kuklík
2. Roženecké Paseky
3. Vír

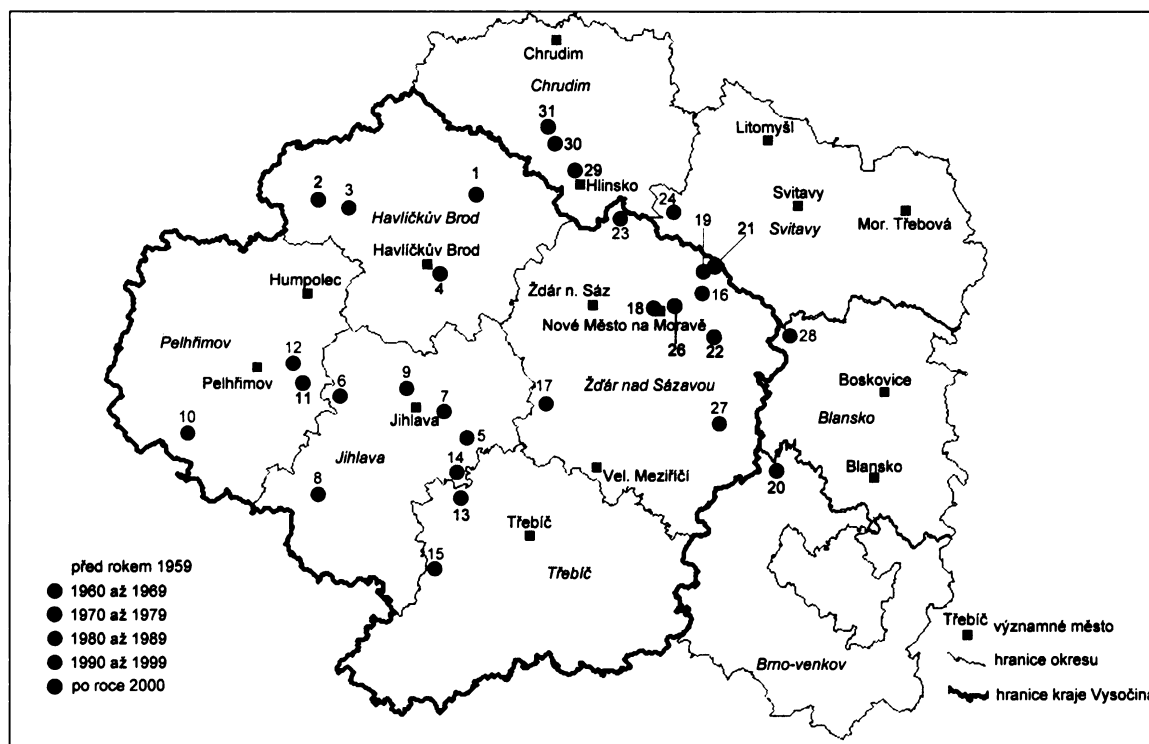
Obrázek č. 4: Lyžařská střediska na Vysočině v sezóně 2006/2007



Zdroj: vlastní šetření, mapový podklad ArcGis

Ač má běžecké lyžování na Vysočině dlouhou tradici, sjezdové lyžování se zde rozvinulo poměrně pozdě, jelikož většina lyžařských zařízení vznikla až v 70. letech (viz obrázek č. 5). Naproti tomu už ve 40. letech fungovaly v Krkonoších lanové dráhy na Sněžku a na Pláň ve Špindlerově Mlýně (Lanové dráhy v České republice [online]). První vlek byl (z kontaktovaných středisek) postaven na Fajtově kopci ve Velkém Meziříčí v roce 1950. Za největší období rozmachu vzniku lyžařských středisek lze považovat 70. a 80. léta, kdy jich v oblasti vzniklo osmnáct. Toto období bylo charakteristické zakládáním lyžařských oddílů a spolků tělovýchovných jednot. V 70. letech rovněž vyrostl lyžařský vlek v Novém Městě na Moravě. S rostoucí popularitou lyžování v 90. letech byla zakládána další střediska. Některá z nich jsou dnes důležitými středisky Vysočiny oceněnými hodnocením Sitour. Nejnovějšími středisky jsou Hluboká (2006), Karasín (2003), Zubří (2000), Dalečín, Věžná (obojí 1997), Svratka (1996) a Brtnice (1995). V tomto období je vlastnická struktura jiná, střediska jsou především v rukou soukromých osob nebo firem, nikoli kolektivních sportovních oddílů.

Obrázek č. 5: Lyžařská střediska na Vysočině v sezóně 2006/2007 podle období vzniku



Zdroj: vlastní šetření, mapový podklad ArcGIS

V obrázku č. 5 dále vidíme větší koncentraci areálů ve východní části okresu Žďár nad Sázavou v CHKO Žďárské vrchy, které leží v nejvyšších nadmořských výškách (okolo 700 m n.m.), a proto zde panují nejlepší podmínky pro lyžování z celé oblasti. Zdejší střediska vznikla poměrně nedávno.

Provozovatelé byli rovněž dotazováni, jaké byly provedeny modernizace a kdy k nim došlo, s cílem zjištění možného ovlivnění šíření inovací sousedskou difúzí a zodpovězení tak jedné z výzkumných otázek. Jak bylo řečeno, nejvíce lyžařských areálů je koncentrováno ve Žďárských vrších, proto je tato oblast pro zkoumání působení či nepůsobení sousedské

difúze nejnvhodnější. Jelikož se v této oblasti nachází nejznámější středisko Vysočiny, Nové Město na Moravě, měly by se inovace šířit právě odsud. Splňuje předpoklad, že v něm dochází k neustálé modernizaci zařízení a je funkční poměrně dlouho (vzniklo v 70. letech). Ačkoli se nedaleko nachází další významná střediska, jako je Karasín, Nový Jimramov či Svratka a nabízí možné vysvětlení jejich kvalitního vybavení právě blízkostí areálu na Harusově kopci, není tomu tak. Tato střediska totiž vznikla nedávno a nedošlo u nich k postupným modernizacím, jelikož jsou vybaveny moderním zařízením od svého počátku. Další blízká střediska, jako je Sedliště, Zubří a Telecí nejsou dostatečně moderně vybavena, tudíž ani u těchto středisek nelze konstatovat, že k šíření inovací došlo difúzí, jelikož vybavení v Sedlišti a Telecí je nebylo modernizováno a je stále původní. Areál v Zubří byl založen až v roce 2000 a slouží spíše jen rekreantům v RS BVV. Přesto, že jde o nové středisko, provozují jen vlek typu „kotvička“.

Ohledně šíření inovací opravdu nelze tvrdit, že probíhá právě touto cestou. Pokud oblast působení difúze rozšíříme na všech 31 středisek, zjistíme sice, že střediska nakupovala (pokud nakupovala) nová vybavení většinou od přelomu tisíciletí až po letošní sezónu (zároveň vznikala nová střediska), není však jisté, zda byla ovlivněna právě Novým Městem na Moravě, popř. jiným blízkým střediskem. Závisí totiž na ziscích z úspěšných lyžařských sezón, možnosti čerpání z grantů, u nově vzniklých středisek např. vidinou vysokých zisků, jakých dosáhli provozovatelé existujících areálů.

Vybavení středisek se velmi liší. Jelikož se čím dál tím větší nutností stává umělé zasněžování, snaží se střediska toto zajistit. Vybavení pro umělé zasněžování vlastní 16 středisek z kontaktovaných 31 středisek. Ačkoli je možnost umělého zasněžování nespornou výhodou, je nutné podotknout, že z hlediska délky letošní sezóny se ne všude podařilo oproti ostatním střediskům bez zasněžování délku lyžování prodloužit. Letos se z místních sjezdovek lyžovalo nejdéle v Novém Městě na Moravě (72 dnů, tj. přes 2 měsíce), čímž se silně vymyká místnímu průměru jak všech středisek, tak i středisek, které uměle zasněžují. Nejčastěji byla sledovaná střediska v provozu jeden víkend. Na uměle zasněžovaných sjezdovkách již třináct dní a bez Nového Města na Moravě devět dní. I zde velmi záleží na nadmořské výšce střediska, orientaci svahu vůči světovým stranám a převládajícímu směru větru. K tomu se však přidává faktor výkonných sněžných děl a vydatného vodního zdroje, což považuji za možnou příčinu toho, že se např. v lyžařském areálu ve Svratce, který leží ve stejné nadmořské výšce jako Nové Město na Moravě, lyžovalo pouze tři dny.

Ani poslední ztrátová sezóna, kdy bylo jen minimálně sněhu, neodradila provozovatele od investic do dalšího rozvoje lyžařských areálů. Pouze třináct provozovatelů sledovaných středisek výhledově neplánuje žádné investice do modernizování kromě běžných úprav a oprav, jelikož už většinou k nákupu různých zařízení došlo. S přechodem dozoru nad provozem vleků pod Drážní úřad Ministerstva dopravy musí dopravní zařízení splňovat přísné normy EU, proto provozovatelé musejí investovat či již investovali do jejich úpravy.

Ze záměrů, které v letošním roce získaly krajskou dotaci na zlepšení infrastruktury cestovního ruchu, jich bylo na lyžování zaměřeno osm, což představuje třetinu všech úspěšných žadatelů. Kraj mezi ně rozdělil téměř 1,2 milionu korun. Techniku na údržbu běžecých tratí letos koupí město Přibyslav na Havlíčkobrodsku i TJ Pohledec u Nového Města na Moravě,

díky krajské dotaci se zlepšily podmínky pro běžecké lyžování u Velkého Dářka na Žďársku. Provozovatelé sjezdovek v Novém Jimramově na Žďársku či v Mrákotíně na Jihlavsku budou investovat do výroby technického sněhu, další areály pořídí stroje na úpravu svahu, sjezdovce Svatá Anna u Chotěboře se zase zlepšily odbavování lyžařů (Podmínky pro lyžaře se v kraji zlepšily – i přes špatnou sezonu [online], 2007).

Nejvýznamnější změny budeme moci pozorovat v Novém Městě na Moravě. Na Harusově kopci začala výstavba nové dvousedačkové lanovky s rozběhovým pohyblivým pásem, která bude zprovozněna v zimě 2007/2008. Stane se tak první sedačkovou lanovkou na Vysočině. Bude mít 480 metrů a převýšení 95 metrů. Převážný výkon 1400 osob za hodinu zůstane stejný jako u předcházejících dvou lanových vleků typu „poma“, výrazně se tím však zlepšil komfort lyžařů.

Důležitou novinkou pro lyžaře je prodloužení svahu v Hlinsku přemostěním silnice I/34, která prodloužení bránila. K využívání sice měl být připraven na letošní sezónu, areál ale nedostal stavební povolení pro prodloužení vleku až do horní části. Zároveň by tímto měl být nahrazen původní vlek „poma“ dvoukotvovým. V nadcházející sezóně by i horní část měla být v provozu a navíc vybavena sněhovými děly, potom hlinecká sjezdovka bude sjízdná v délce 400 metrů oproti původním 250 metrům.

Další investiční plány středisek jsou různorodé. Se vstupem do EU provozovatelé využívají možnosti čerpání z evropských fondů. Pomocí grantu bylo např. financováno výše uvedené prodloužení svahu v Hlinsku. V budoucnosti by pomocí grantu měla být rovněž prodloužena sjezdovka ve Vysoké, v Brtnici by měla být pořízena rolba a elektrická přípojka. V Dalečíně bylo v rámci Společného regionálního operačního programu kraje Vysočina vybudováno a 1. července 2007 otevřeno centrum turistických služeb a informací s celoroční možností ubytování, občerstvením, infocentrem, půjčovnou lyžařského vybavení, servisem a veřejným internetem (Ski areál Dalečín [online], 2007).

Z hlediska vybavení službami pro lyžaře jsou na tom nejlépe areály v Novém Jimramově a Svaté Anně, kde je k dispozici občerstvení, půjčovna lyžařského vybavení, servis, lyžařská škola, a dále je zde možnost večerního lyžování a běžeckého lyžování po upravených trasách. V Novém Městě na Moravě jsou půjčovna a servis zajištěny v centru města. Tato střediska disponují vybavením, které je svou komplexností srovnatelné s vybavením předních českých středisek. U dalších relativně dobře vybavených nejčastěji chybí půjčovna lyžařského vybavení nebo servis. Večerní lyžování je možné ve 24 střediscích z 28, ve 23 z nich je i možnost občerstvení. Nejméně častou službou místních středisek je půjčovna, která chybí v 80 % areálů.

Provozování běžeckých tras není jen výsadou Nového Města na Moravě a Žďáru nad Sázavou. I některá místní střediska sjezdového lyžování upravují běžecké tratě nebo okruhy většinou tak, aby byly napojeny na významné běžecké trasy či vedly k významným krajinným prvkům nebo obcím. Příkladem je samotné vedení tras z Nového Města na Moravě do samotného centra CHKO Žďárské vrchy či trasa z Chotěboře k údolí Doubravky, kde se nacházejí zajímavé skalní útvary. Místní běžecké tratě většinou dosahují maximální délky 10 kilometrů. Výjimkou je samozřejmě Nové Město na Moravě spolu s Velkým Meziříčím (50 kilometrů tratí), v jehož okolí je možné si zalyžovat na 100 kilometrech strojově upravovaných běžeckých tratí. Ze sledovaných 28 středisek pouze 11 provozuje běžecké trasy. Hlavní příčinou

jsou opět finance, jelikož úprava běžeckých stop se provádí pomocí sněžného skútru nebo rolby, jejichž pořízení je významnou investicí.

4.6. Kategorizace lyžařských středisek na Vysočině

Pro srovnání sledovaných lyžařských středisek je vhodné vytvoření kategorizace. Jako základ pro hodnocení místních středisek byla využita několikrát zmiňovaná kategorizace Sitour. Na internetových stránkách Holidayinfo.cz jsou u každého hodnoceného střediska uvedeny sledované parametry a odpovídající situace v daném středisku. Způsob udělování bodů však chybí a není dostupný ani z jiných zdrojů. K dispozici je pouze konečný součet. Nová kategorizace středisek na Vysočině musela být upravena s ohledem na místní podmínky a jednodušší vybavenost středisek. Spolu s ní bylo vytvořeno vlastní bodování s různými váhami jednotlivých parametrů (viz příloha IV.). Střediska mohou dosáhnout nejvíce 131 bodů.

Snahou je hodnotit střediska co nejkompaktněji se zohledněním různého významu ukazatelů postavení střediska. Důraz je kladen nejen na technické parametry, jako je délka sjezdové tratě, úprava či zasněžování tratí a vybavení doprovodnými službami (např. občerstvením, lyžařskou školou apod.), za důležité znaky rovněž považují internetovou prezentaci střediska (mají-li internetové stránky vlastní, nebo jen v rámci internetových stran obce), zda se otevírací doba o víkendu liší od všedního dne (je-li provoz omezen pouze na víkendy, popř. odpolední hodiny v pracovních dnech). Ubytovací kapacity střediska sice vypovídají o turistickém významu obcí, v nichž se střediska nacházejí, jsou však úměrné velikosti obce. U lyžařského areálu Šacberk, ležícího na katastrálním území Jihlavy, je proto uvedena pouze ubytovací kapacita v místní části Zborná, jelikož předpokládám pouze místní význam, hlavně pro obyvatele Jihlavy.

Na základě počtu získaných bodů (viz příloha II. – tabulky č. V, VI. a VII) vidíme poměrně vyrovnaný poměr středisek s nízkým počtem bodů vůči těm dobře hodnoceným. Střediska podle dosaženého hodnocení dělím do třech skupin.

Nejlépe hodnocenou, *první skupinu* tvoří 10 středisek, která dosáhla 71 až 85 bodů, v případě Nového Města na Moravě dokonce 110 bodů. Sjezdovky nemusí být nutně nejdelší, jelikož toto je vyvažováno dobrým vybavením. Nejdelší sjezdovku z celé Vysočiny najdeme v Lukách nad Jihlavou. Provozovatelé středisek spravují kromě Svratky a Fajtova kopce více vleků, proto je tu i rychlejší odbavování lyžařů. O modernosti středisek svědčí i odbavování pomocí turniketů. Všechna střediska mají vlastní internetové stránky.

Oproti následujícím skupinám nevynikají tyto areály jen technickým vybavením, ale hlavně poskytovanými službami. Všude je možná výuka lyžování, popř. snowboardingu. Půjčovna vybavení chybí na Čeříнку, Fajtově kopci a v Dalečíně. V Novém Městě na Moravě je k dispozici v obci. Snowboardisty vyhledávaná střediska jsou Nový Jimramov a Olešnice na Moravě, kde byly vybudovány snowparks.

Tato střediska jsou srovnatelná s některými menšími středisky v jiných českých horách (podle vybavení zjištěné ze Sitour např. Strážné v Krkonoších, Josefův Důl v Jizerských horách, Petříkov v Jeseníkách). Pro tuto oblast jsou to střediska nejvýznamnější. Z hlediska ubytovacích kapacit je již možná i zdejší rekreace. Pouze v Novém Jimramově je ubytovací kapacita malá, je zde pouze 10 lůžek, není však problém se ubytovat v okolí. Právě tato střediska by mohla být

alternativou ostatním českým horským přelidněným střediskům, samozřejmě hlavně pro rodiny s dětmi a při příznivých sněhových podmínkách.

V těchto areálech se letos lyžovalo daleko nejdéle ze všech sledovaných středisek, úplně nejdéle v Novém Městě na Moravě, a to 72 dní, čímž se může srovnávat s délkou sezóny významnějších a výše položených středisek.

Nejlépe hodnoceným střediskem je Nové Město na Moravě, které stojí nade všemi středisky a převyšuje druhé v pořadí o 16 bodů. Ač nemá nejdelší sjezdovou trať ani největší přepravní kapacitu, jsou zde zajištěny všechny základní služby kromě půjčovny lyžařského vybavení. Oproti ostatním střediskům má navíc výhodu v největších ubytovacích kapacitách a nejdelších upravovaných běžeckých tratích sledované oblasti. Když by z hodnocení byly vyřazeny běžecké tratě, již by převaha takto markantní nebyla, ale do hodnocení středisek nepopíratelně patří a je velkou výhodou Nového Města na Moravě.

Druhá skupina se odlišuje od nejhorší skupiny hlavně vyšší přepravní kapacitou, technickým zasněžováním a úpravou tratí (obojí kromě Brtnice), ostatní služby mimo občerstvení však k dispozici. Tato skupina je méně početná než ostatní dvě, spadá do ní devět středisek, a to Hluboká, Brtnice, Nedvědice, Světlá nad Sázavou – Kadlečák, Chotěboř – Svatá Anna, Čichov – rekreační středisko Jalovec, Vysoká a Karasín. Vleký zde jsou hlavně typu „poma“ a ve Vysoké je od roku 2006 v provozu moderní „dvoukotva“. Běžecké tratě upravují pouze provozovatelé vleků v Chotěboři, Brtnici a Vysoké, kde jsou tratě dlouhé 33 kilometrů. Možnost ubytování je poměrně dobrá, jelikož střediska disponují (kromě Hluboké a Vysoké, kde nejsou žádná ubytovací zařízení), kapacitami okolo 100 lůžek. Každé středisko se prezentuje na internetu, z toho Brtnice a Nedvědice pouze na stránkách obce, jen internetové stránky Karasína nejsou funkční. Areály ve Vysoké a Karasíně jsou zároveň hodnoceny Sitour jako dvouhvězdičkové.

Tyto areály sice fungují dlouho, ale i zde existují výjimky. Karasín je v provozu od roku 2003 a v Hluboké lyžařský areál vznikl teprve před dvěma roky a je nejmladší ze sledovaných středisek. V Nedvědicích existují dokonce tři samostatné vleký – Nutrie, Kovářová a Býšovec, které spravuje společný provozovatel – lyžařský oddíl TJ Nedvědice. Jako jediný z nich je zasněžován svah Nutrie.

Tato střediska sice nepatří mezi nejznámější, nabízejí však lyžování na upravovaných tratích. O tom, že nejsou nejvýznamnějšími a nejnavštěvovanějšími středisky svědčí i fakt, že polovina z nich je v provozu ve všední den pouze v odpoledních hodinách.

Do **třetí skupiny** řadím 13 středisek s nejhorším hodnocením – dosáhly 5 až 35 bodů. Jedná se (od posledního místa) o Proseč pod Křemešníkem, Dědkov, Kněžice – Rychlov, Želetavu, Křemešník, Sedliště, Telecí, Věžnou, Kamenici nad Lipou – Antonku, Melechov, Trhovou Kamenici, Zubří a Mrákotín. Jejich sjezdové tratě jsou krátké a mírné, vhodné pro rodiny s dětmi a nenáročné lyžaře. Ze služeb je k dispozici pouze občerstvení. Vleký jsou často zastaralé, nejčastěji typu „poma“, popř. „kotvička“. Druhý jmenovaný typ je pro návštěvníka značně nepohodlný, protože si musí kotvičku při sjíždění tratě vozit s sebou. Uměle zasněžována není ani jedna z těchto sjezdovek, a tak je jejich provoz limitován sněhovými podmínkami. Sjezdovky většinou nejsou upravovány, jsou však z většiny uměle osvětleny.

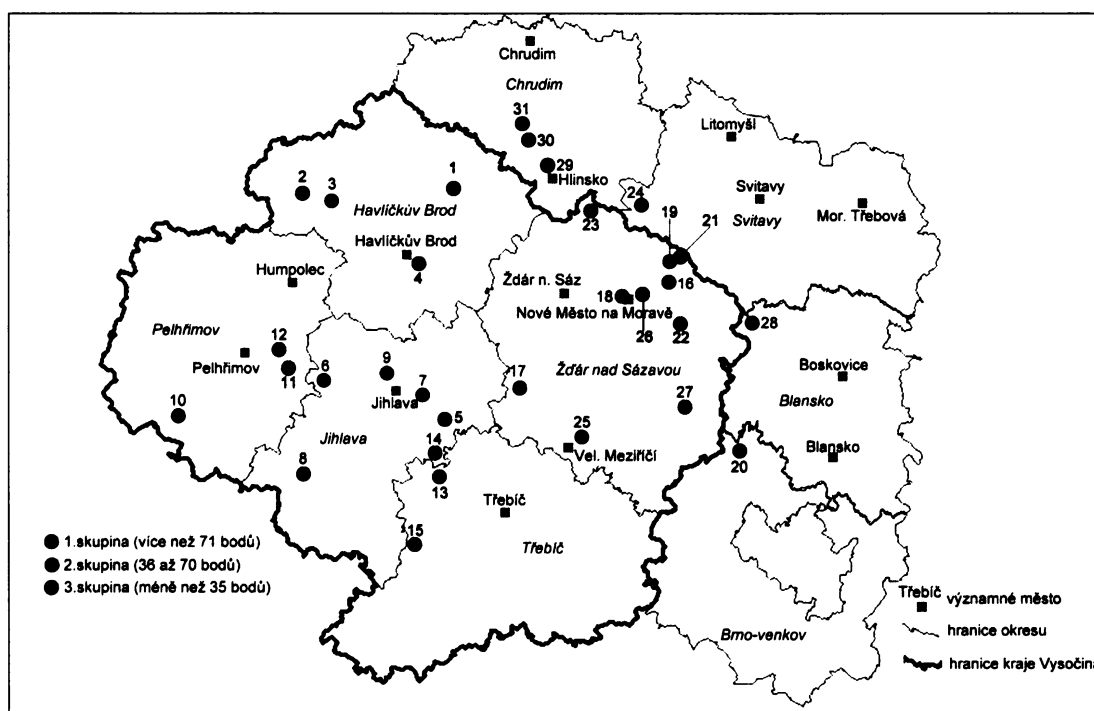
Jelikož provozovatelé mají prostředky velmi omezené, nevlastní ani technologie pro úpravu běžeckých tratí, která se nejčastěji provádí sněžným skútreem.

To, že tato střediska nemají internetové stránky, není překvapením. Svoje vlastní stránky mají pouze areály ve Věžné a Trhové Kamenici. Na stránkách obcí lze najít další dvě střediska – Antonku v Kamenici nad Lipou a Mrákotín. Navštívit tato střediska je možné po celý den pouze o víkendu, v pracovních dnech pouze v odpoledních a večerních hodinách. Tři střediska jsou v provozu pouze o víkendu. Ubytovací kapacity se různí podle velikosti obce. Nejvíce lůžek je k dispozici v Kamenici nad Lipou (téměř 200 lůžek). Malé kapacity parkovišť odpovídají velikostmi významu středisek. Z této skupiny se lze skibusem dopravit pouze do Trhové Kamenice, jelikož leží na skibusové lince z Pardubic do Hlinska a Svatky.

Lze tvrdit, že tato střediska mají opravdu pouze místní význam. Mírné svahy a cenovou dostupnost ocení hlavně rodiny s dětmi a lyžaři začátečníci. Pozitivem, který přináší nízká návštěvnost, je absence čekacích front na vlek, ke kterým ve větších střediscích často dochází. Na druhou stranu jsou problémem chybějící zasněžovací stroje, kvůli nimž je délka lyžařské sezóny ve zdejších nízkých nadmořských výškách velmi nejistá. Provozovatelé areálů kvůli finanční situaci vesměs neplánují větší investice do modernizací, tedy ani do zasněžování, které je navíc velmi náročné na vodu. Zlepšení jejich postavení se proto nedá očekávat a budou nadále v provozu při dobrých sněhových podmínkách pro sportovní vyžití místních.

Na závěr je nutné podotknout, že v některých střediscích, hlavně těch lépe hodnocených, již byly započaty stavby nových zařízení, které jejich hodnocení zvýší. Největším posunem bude nejen výstavba lanové dráhy v Novém Městě na Moravě, ale i výstavba nové budovy v Dalečíně, ve které bude k dispozici informační centrum, půjčovna a servis lyžařského vybavení, občerstvení spolu s ubytováním. Ta byla do provozu uvedena již pro léto 2007.

Obrázek č. 6: Kategorizace lyžařských středisek na Vysočině v sezóně 2006/2007



Zdroj: vlastní šetření, mapový podklad ArcGIS

5. Dotazníkové šetření ve SKI SNOWPARKU Nové Město na Moravě

Šetření bylo proběhlo s 50 respondenty v sobotu dne 24.2.2007. Tento soubor není sice příliš rozsáhlý, ale je nutné brát v potaz to, že se nejedná v republikovém měřítku o příliš velké středisko, i když místní význam je markantní. Rovněž v letošní sezóně nepanovaly pro lyžování příznivé podmínky a toto středisko bylo ze všech sledovaných v provozu nejdéle, což se ve zjištěných výsledcích nutně projevilo, a je proto nutné závěry z nich považovat za velmi zkrácené a přibližné. Podobu dotazníku předkládám v příloze V. a jeho výsledky v grafické podobě v příloze VI.

V šetření jsem se snažila zahrnout co nejvíce skupin návštěvníků tak, aby názor návštěvníků, kteří přijeli spolu (např. rodiny) byl zahrnut pouze jednou. Tedy snažila jsem se o to, aby byl dotázán pouze jeden člen rodiny a postihnout tímto co nejširší spektrum návštěvníků.

Z hlediska věkové struktury převládají lidé ve věku do 50 let (viz tabulka č. 6). Skupina 31 až 50 let napovídá o rodinném charakteru návštěvy, který potvrdila i otázka týkající se společnosti, která zde doprovází tázaného. Zastoupení lidí z nejvyšší kategorie je odpovídající náročnosti tohoto sportu. Cílený již byl nízký podíl osob mladších osmnácti let. Dotazování byli pouze ti z nich, kteří zde očividně byli bez rodičovského doprovodu. Z podílu mužů či žen nelze vyvozovat žádné závěry.

Tabulka č. 6: Základní charakteristika dotazovaných

muž	44%
žena	56%
méně než 18 let	4%
19 až 30 let	20%
31 až 50 let	74%
více než 51 let	2%

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Jelikož je oblast Vysočiny charakteristická poměrně vysokým podílem objektů druhého bydlení a průzkum byl prováděn o víkend, bylo by oprávněné očekávat významný podíl lyžařů, kteří víkend tráví ve vlastním rekreačním objektu. Většinu tvořili jednodenní návštěvníci (74 %). Mezi těmi, kteří zde tráví více než jeden den je poměr mezi ubytovanými u známých či příbuzných a chataři a chalupáři vyrovnaný (46 % a 54 %). V hromadném ubytovacím středisku nebyl ubytovaný žádný z dotázaných. Toto je pravděpodobně patrný vliv špatných sněhových podmínek, kdy lidé ruší objednané pobyty ve středisku a ubytovací zařízení zejí prázdnotou.

Většina tázaných středisko již někdy navštívila, ale nejezdí sem pravidelně. Pravidelní návštěvníci se podílem přibližně rovnají návštěvníkům, kteří sem zavítali poprvé. Ti sem jsou většinou hnáni tím, že toto je nejbližší středisko, kde jsou poměrně kvalitní podmínky pro lyžování. Návštěvníci přijeli z poměrně širokého okolí, nejčastěji ze vzdálenosti vyšší než

50 kilometrů. Podíl návštěvníků z 80 kilometrů vzdáleného Brna činí za běžných podmínek překvapivých 40 % ze všech návštěvníků. Tomu napomohly opět špatné sněhové podmínky, nemožnost tak navštívit areály Brnu bližší (viz tabulka č. 5) a velká vzdálenost výše položených středisek v Beskydách a Jeseníkách, která je minimálně dvakrát větší než do Nového Města na Moravě. S tím by rovněž mohl souviset nízký podíl dotazovaných, kteří využívají místní upravované běžecké tratě, jelikož je využívá necelých 40 % dotázaných a pravidelně jenom desetina.

Respondenti často kvůli nespokojenosti s letošním průběhem sezóny volili návštěvu českých středisek s lepšími sněhovými podmínkami a někteří z nich rovněž navštívili či uvažují o návštěvě některého z alpských středisek. Ti, kteří o tomto neuvažují, uvádějí jako důvod vysoké cenové relace a menší vhodnost pro děti a lyžaře – začátečníky. O významu oblasti pro letní turistiku svědčí i to, že více než polovina dotázaných uvedla, že sem jezdí i v létě. Protože je toto středisko velmi známé a funguje již dlouho, lidé si buď nepamatují, odkud se o něm dozvěděli, věděli o něm vždy, bylo doporučeno známými a nebo bydlí v okolí.

Jelikož bylo zjištěno, že většina respondentů bydlí ve větší vzdálenosti od střediska, je proto téměř vysoký podíl automobilové dopravy nasnadě. Blízko areálu se nachází vlaková stanice trati místního významu Žďár nad Sázavou – Tišnov i autobusová zastávka. Areál je tudíž dobře dostupný všemi běžnými druhy dopravy, přesto je podíl dopravujících se automobilem vysoký, ať kvůli pohodlí či obtížnému přenášení lyžařského vybavení hlavně pro rodinu s dětmi. S tímto je však spojen problém špatně řešeného parkování, které je možné na příjezdové komunikaci. Toto uvedlo jako nedostatek areálu 16 % dotazovaných. Dle mého názoru by však podíl nespokojených s parkováním byl při rozsáhlejší výzkumu významnější. Dále vidí návštěvníci problém ve špatném sociálním zařízení a špatných vlecích. Tyto nedostatky mají být odstraněny renovací toalet a zprovozněním sedačkové lanovky. Další zmiňovaný problém týkající se krátkého svahu je však neřešitelný. Zbývá třetina dotazovaných je s areálem a jeho vybavením spokojena a nemá větší výtky.

Výzkum potvrdil význam tohoto areálu, který je sice přírodními podmínkami limitován, ale technickým vybavením je schopen nevýhody překonat a být tak záchranou pro lyžaře z širokého okolí při rozmarech počasí, jaké dělaly neplechu téměř všem lyžařským areálům u nás. Skutečný význam je možné zjistit pouze výzkumem za dobrých sněhových podmínek, který letos nemohl být uskutečněn. Takovéto výsledky lze tudíž jen odhadovat. V příští zimě budou ovlivněny zprovozněním první sedačkové lanovky na Vysočině, a tak se význam střediska opět zvýší.

6. Závěr

Trávení zimní dovolené na horách se stalo neodmyslitelnou součástí zimní části roku pro mnoho lidí. V tradičních horských oblastech nepopíratelně dochází k dynamickému rozvoji a neustálým inovacím spolu s rostoucím nápořem lyžařů na lyžařské areály. Právě otázka, zda-li a jak se v níže položené Vysočině, která je sice pověstná běžeckým lyžováním, ale kde se rovněž nachází množství lyžařských vleků a sjezdových tratí, zimní rekreace rozvíjí, byla společně s nalezením možností pro intenzivnější rozvoj zimní rekreace jedním z důvodů pro vytvoření této práce. Dalším důvodem je opomíjení Vysočiny oproti tradičním oblastem zimního CR.

Sledování zimního CR proběhlo na různých řádovostních úrovních (celostátní, v rámci Vysočiny a jednotlivých střediscích). Hlavním problémem sledování zimního CR je absence dat potřebných pro co nejpřesnější hodnocení, a to zejména počet ubytovaných hostů v ubytovacích zařízeních na úrovni obcí, který je bohužel z ČSÚ dostupný jen na krajské úrovni, CzechTourism poskytuje data na úrovni turistických regionů. Některá data jsou navíc zjistitelná pouze vlastním výzkumem, jako jsou např. ubytovací kapacity v obcích, které mnohdy musely být zjišťovány telefonicky v jednotlivých ubytovacích zařízeních, jelikož obecní úřady údaje o počtech lůžek, nemluvě o počtu jejich hostů, neměly k dispozici. Přínosná by byla i statistika počtu prodaných denních permanentek, ze kterého by se dal zjistit počet návštěvníků, a z toho plynoucí vývojový trend. Zjišťování těchto údajů na vyšší hierarchické úrovni by tak vyžadovalo náročný a rozsáhlý výzkum.

Tato práce se mimo jiné snažila najít odpověď na otázku, zda jsou místní střediska schopná vyhovět požadavkům rekreatantů a poskytnout tak náhradu za větší lyžařské areály. Co je zde však nespornou výhodou, je poloha ve středu republiky. Jak už bylo několikrát řečeno, Vysočina nedosahuje takových nadmořských výšek. Nejvýše položeným areálem na Vysočině je Svratka (742 m n.m.), nejnižší položený se nachází v nadmořské výšce 550 m n.m. Proto jsou místní střediska odkázána na přízeň počasí a dostatek sněhu. Celkem šestnáct středisek se toto snaží ovlivnit umělým zasněžováním. Lze tvrdit, že zkušení lyžaři upřednostňují větší střediska (viz např. Top 40), jelikož je tam možné využít delších sjezdových tratí a většího počtu vleků, rovněž sněhová pokrývka je zde zaručenější. Zdejší lyžařské areály sice nabízejí kratší tratě, výhodou jsou však nižší ceny, mírnější svahy vhodné pro začátečníky a téměř žádné fronty u vleků. Nejdelší, 800 metrů dlouhou sjezdovku, najdeme v Lukách nad Jihlavou a nejkratší, jen 150-metrovou v Třebíči – Pod Kostelíčkem. Opomineme-li délku sjezdových tratí a zaměříme se na vybavení zdejších areálů, splňují požadavky na vybavení službami (občerstvení, lyžařská škola, servis a půjčovna lyžařského vybavení) pouze čtyři střediska – Nový Jimramov, Olešnice na Moravě, Svratka a Nové Město na Moravě. Z tohoto hlediska lze označit jako nejlépe vybavená střediska. Komplexním hodnocením pomocí kategorizace můžeme za nejprestižnější střediska považovat těchto 10 areálů: Šacberk, Čeřínek, Nový Jimramov, Hlinsko, Dalečín, Luka nad Jihlavou, Velké Meziříčí – Fajtův kopec, Olešnici na Moravě, Svratku a Nové Město na Moravě. Problémem je nedostatek ubytovacích kapacit ve většině z těchto středisek. Z významných středisek zdůrazňuji dobré vybavení Luk

nad Jihlavou spolu s nejdelší sjezdovkou ze sledovaných středisek, která jsou navíc snadno dostupné z krajského města Jihlavy za 11 minut jízdy vlakem (IDOS – Jízdní řády [online]) a poskytují tak možnost sportovního vyžití hlavně pro obyvatele Jihlavy, ale zároveň je zde omezená ubytovací kapacita (pouze 59 lůžek). Souhrnně lze tvrdit, že pro zimní rekreaci je nejvhodnější desítka již jmenovaných středisek, ve kterých je rovněž možné (kromě Nového Jimramova, Hlinska, Luk nad Jihlavou a Olešnice na Moravě) využít upravovaných běžeckých stop. Naopak třináct nejhůře v kategorizaci hodnocených středisek není vhodných pro zimní rekreaci z důvodu spíše neexistujícího vybavení službami a zastaralého technického vybavení, jako jsou hlavně starší typy vleků, absence umělého zasněžování a chybějící úprava běžeckých tratí. Nelze tedy tvrdit, že by zdejší střediska byla vhodná či nevhodná pro zimní rekreaci, existují však mezi nimi markantní rozdíly v jejich rozvoji viditelné z rozdílného technického vybavení a poskytování služeb. Že na Vysočině neustále dochází k rozvoji zimní rekreace lze ilustrovat i tím, že neustále vznikají nová střediska (nejmladší středisko vzniklo v roce 2005). Problémem zůstává vybavení doplňkovými službami, jako jsou např. kryté plavecké bazény apod. Z čeho by mohla místní střediska těžit, je poloha regionu ve středu republiky a z toho plynoucí dobrá dosažitelnost, jelikož některá střediska leží poblíž dálnice D1 a jsou tudíž dobře dostupná z Brna i Prahy.

Z předešlého hodnocení lze vyvodit i odpověď na otázku, zda věhlasu Nového Města na Moravě odpovídá jeho vybavení. Ačkoli z hlediska služeb je středisko dobře vybavené (pouze půjčovna lyžařského vybavení není k dispozici přímo v areálu, ale v centru obce), patří místní sjezdovka s jejími 550 metry spíše k průměrným. Rovněž vleky typu „poma“ jsou oproti typu „dvoukotva“ znevýhodněny nižší přepravní kapacitou. Čím areál vyniká je konání závodu „Zlatá lyže Českomoravské vysočiny“, díky kterému mohly vzniknout i značné ubytovací kapacity, které jsou se svými 570 lůžky největší ze sledovaných středisek. Rovněž turistické běžecké tratě se špičkovými okruhy jsou se svou stokilometrovou délkou nejdelší na Vysočině. Význam tohoto střediska je tedy komplexní a jeho pozice je proto nezpochybnitelná. Svou pozici si upevní i zprovozněním první sedačkové lanovky na Vysočině v příští sezóně.

Sledování působení sousedské difúze při šíření inovací značně problematické. Nelze konstatovat, že šíření inovací probíhá právě tímto způsobem. Závisí totiž hlavně na finanční situaci provozovatelů lyžařských areálů a jiné vlivy již patrné nejsou.

Zodpovězení dalších položených otázek rovněž je obtížné z důvodu špatných sněhových podmínek během letošní zimy a v době, ve které byl prováděn terénní průzkum pomocí dotazníku. Výsledky jsou proto značně zkreslené, jelikož areál v Novém Městě na Moravě byl v provozu daleko nejdéle a byl v tuto dobu v provozu jako jediný v širokém okolí. Tím byla ovlivněna skladba návštěvníků (téměř ¼ z nich přijely ze vzdálenosti větší než 50 kilometrů), přičemž velký podíl tvořili návštěvníci z Brna, které je vzdálené více než 100 kilometrů. Tento významný fakt se odráží i ve využívání běžeckých tratí, jelikož 62 % návštěvníků uvedlo, že je nevyužívají vůbec, a jen 10 %, že je využívá často. Vzhledem těmto faktům nelze konstatovat, že by sjezdaři využívali zároveň i běžecké tratě. Protože mezi dotazovanými je velký podíl návštěvníků z velkých vzdáleností, lze tuto odpověď na otázku zdůvodnit i tímto způsobem.

Podobně jako nízký podíl návštěvníků využívajících běžecké tratě lze zdůvodnit i nízký podíl dotazovaných, kteří zde přenocují ve vlastních rekreačních objektech. Pouze 26 % respondentů v místě strávilo více než jeden den, z nichž 46 % bylo ubytováno u známých a 54 % ve vlastním rekreačním objektu. Výsledky nejsou o významu podílu chatářů a chalupářů přesvědčivé, protože odpovědi na tyto dvě otázky jsou opět zkresleny nepříznivými sněhovými podmínkami a pro přesnější konstatování by bylo nutné provést šetření za provozu všech středisek, jelikož mnoho návštěvníků z Brna uvedlo jiná střediska než Nové Město na Moravě jako ta, která obvykle navštěvují. Mohu tedy jen konstatovat, že lyžování v Novém Městě na Moravě spíše nemusí být spojeno s využíváním OIR v místě a okolí s ohledem na podmínky, v nichž průzkum proběhl.

Ačkoli je sledování zimní rekreace velmi náročné, jistě by bylo přínosné dále sledovat, jak se zde rekreace nadále vyvíjí, ať již z hlediska konkurence mezi místními středisky či v podmínkách nevyzpytatelných sněhových podmínek a přizpůsobování se tomuto faktu. Je otázkou, zda se rekreace v tomto regionu bude rozvíjet či bude docházet k preferenci výše položených lyžařských areálů. Takové výzkumy by musely být prováděny v delších časových úsecích. Vzhledem k absenci dat sledujících poptávku (počty hostů v ubytovacích střediscích a návštěvníků v lyžařských areálech), které by byly prospěšné pro plánování dalšího rozvoje (např. budování nových ubytovacích kapacit) jsou výzkumy odkázané na mapování nabídky z řad provozovatelů lyžařských areálů a ubytovacích zařízení.

Seznam literatury a zdrojů dat

Publikace a články

BENEŠOVÁ, K. (2005): Cestovní ruch a rekreace v oblasti Lipenska. Magisterská práce, KSGRR PřF UK, 106 s.

BIČÍK, I. a kol. (2001): Druhé bydlení v Česku. UK, Praha, 165 s.

BÍNA, J. (2001): Hodnocení potenciálu cestovního ruchu obcí České republiky. Ústav územního rozvoje [online]. [cit. 2007-07-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2002/2002-01/01.pdf>>

ČECH, L., ŠUMPICH, J., ZABLOUDIL, V. a kol. (2002): Jihlavsko. In: Mackovčín, P., Sedláček, M. (eds.): Chráněná území ČR. Svazek VII. Agentura ochrany přírody krajiny a EkoCentrum Brno, Praha, 528 s.

DOHNAL, V. a kol. (1985): Rajonizace cestovního ruchu ČSR. Merkur, Praha, 167 s.

FIALOVÁ, D. (2000): Transformace druhého bydlení (v zázemí Prahy). Disertační práce, KSGRR PřF UK, 130 s.

FRANTÁL, L. (2007): Rekreční využití vodních ploch v Česku se zaměřením na přehradní nádrž Lipno a Máchovo jezero. Bakalářská práce, KSGRR PřF UK, 70 s.

GALVASOVÁ, I. a kol. (2001): Aktualizace programu rozvoje kraje Vysočina [online]. [cit. 2007-07-04]. GaREP. Dostupný z WWW: <http://extranet.kr-vysocina.cz/download/ORR/PRK/schvaleny2002-02/profil.htm#_Toc536411389>

GODDE, P., PRICE, M., ZIMMERMANN, F. (2000): Tourism and Development in Mountain Regions. CABI Publishing, Oxon, 357 s.

HOVORKOVÁ, Š. (2006): Cestovní ruch na Šumperku. Bakalářská práce, KSGRR PřF UK, 55 s.

HRALA, V. (1985): Geografie cestovního ruchu. Merkur, Praha, 141 s.

CHROMÝ, P. (2007): Vývoj příjezdového cestovního ruchu v Česku se zaměřením na kraj Vysočina. Magisterská práce, KSGRR PřF UK, 124 s.

KLOUČEK, J. (2006): České hory hlásí: investujeme, ale (ne)zdražujeme. SKI magazín, 12, č. 12, DEBORA, Praha, s. 62 – 64.

KOTRBA, M. (1968): Rajonizace cestovního ruchu v ČSSR. Merkur, Praha, 241 s.

LHOTA, J. a kol. (1995). SKI atlas České republiky. DEBORA, Praha, 215 s.

MARIOT, P. (1983): Geografia cestovního ruchu. VEDA, Bratislava, 252 s.

MICHALCOVÁ, J. (2006): Nové Město na Moravě a okolí: Zimní dovolená. MPJ DesignStudio, 19 s.

MIRVALD, S. a kol. (1994): Geografie cestovního ruchu. PedF, Plzeň, 110 s.

Monitoring návštěvníků v turistickém regionu Vysočina: Vyhodnocení etapy zima 2006/2007. CzechTourism [online]. [cit. 2007-05-26]. Dostupný z WWW:
<http://www.czechtourism.cz/files/regiony/monitoring_zima_06_07/PP_vysocina_zima07.pdf>

PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. (2002): Výkladový slovník cestovního ruchu. MMR, Praha, 448 s.

PODHORSKÝ, M. (2003): Kraj Vysočina. Freytag & Berndt, Praha, 152 s.

POPELOVÁ, O. (1998): Rekreace v přírodě a některé problémy s ní spojené v CHKO Žďárské Vrchy. Magisterská práce, ÚŽP PŘF UK, 65 s.

Ročenka cestovního ruchu, ubytování a pohostinství 2004 (2004). Mag CONSULTING, Praha, 218 s.

Sčítání lidu, domů a bytů k 1.3.2001 - základní informace o obcích (2003): jednotlivé okresy. ČSÚ, Praha.

SLOWÍKOVÁ, Z. (2003): Podmínky pro zimní cestovní ruch v Jizerských horách s přihlédnutím k dopravním aspektům. Magisterská práce, KSGRR PŘF UK, 93 s.

SOSNA, I. (2007): České hory versus Alpy?. SNOW, 5, č. 31, SLIM media, Praha, s. 46 – 51.

Statistický lexikon obcí České republiky 1992 (1994). ČSÚ, Praha, 895 s.

ŠINDELÁŘOVÁ, P. (2006): Udržitelný rozvoj cestovního ruchu na příkladu Tanvaldska. Magisterská práce, KSGRR PŘF UK, 90 s.

ŠTĚPÁNEK, V., KOPAČKA, L., ŠÍP, J. (2001): Geografie cestovního ruchu. Nakladatelství Karolinum, Praha, 228 s.

ŠUPICH, P. (1997): Horské oblasti v České republice a jejich využitelnost pro zimní cestovní ruch. Magisterská práce, KSGRR PřF UK, 75 s.

Top 40 – Lyžování v České republice 2006/2007 (2007). Sitour, Praha, 96 s.

TŘICÁTNÍK, J. (1996): Geografie cestovního ruchu ČR 1. Jihočeská univerzita, České Budějovice, 72 s.

TUREK, J. (2005): Recenze: Top 40 – české lyžování [online]. [cit. 2007-06-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.horydoly.cz/vypsati.php?id=4993>>

VÁGNER, J. (1999): Geografické aspekty druhého bydlení v České republice. Disertační práce, KSGRR PřF UK, 201 s.

VÁGNER, J., FIALOVÁ, D. (2004): Regionální diferenciaci druhého bydlení v Česku. UK, Praha, 286 s.

VYSTOUPIL, J. a kol. (2006): Atlas cestovního ruchu České republiky. MMR, Praha, 158 s.

WOKOUN, R. a kol. (2001): Úvod do regionálních věd a veřejné správy. IFEC, Praha, 264 s.

WOKOUN, R., VYSTOUPIL, J. (1987): Geografie cestovního ruchu a rekreace I. SPN, Praha, 248 s.

ZATLOUKALOVÁ, T. (2005): Cestovní ruch a rekreace v zázemí Brna na příkladu Brněnské přehrady. Magisterská práce, KSGRR PřF UK, 117 s.

Ostatní zdroje

ATIS – CK [online]. [cit. 2007-04-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.atis.cz>>

AVE – Prague Hotel Locator [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.avetravel.cz>>

B & K tour [online]. [cit. 2007-04-21] Dostupný z WWW: <<http://www.bktour.cz>>

BRANDOS, O. : Českomoravská vrchovina, Vysočina [online]. [cit. 2007-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.treking.cz/regiony/vysocina.htm>>

CK Régio [online]. [cit. 2007-04-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.chata.cz>>

CHKO Žďárské vrchy [online]. [cit. 2007-06-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.zdarskevrchy.ochranaprirody.cz>>

CHKO Železné hory [online]. [cit. 2007-30-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.zeleznehory.ochranaprirody.cz>>

Connex – Veolia Transport [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.connex.cz>>

Čedok (2006): Lyžování v tuzemsku: zima 2006/2007.

České hory [online]. [cit. 2007-07-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskehory.cz>>

České výlety [online]. [cit. 2007-07-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskevylety.cz>>

EVROŠKOL – Evropská školní cestovní kancelář [online]. [cit. 2007-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.evroskol.cz>>

e-VYSOČINA [online]. [cit. 2007-07-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.e-vysocina.cz>>

Fischer (2006): Česká republika – zima 2006/2007

Holidayinfo.cz [online]. [cit. 2007-07-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.holidayinfo.cz>>

HONZLOVÁ, M. (2003): Na náměstí i na Šibenici [online]. [cit. 2007-08-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlatalyze.cz/2003/historie.php>>

IDOS – Jízdní řády [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.idos.cz>>

InfoČesko [online]. [cit. 2007-07-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.infocesko.cz>>

Infoserver o lyžování na Vysočině. [online]. [cit. 2007-04-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.skivysocina.cz>>

Kraj Vysočina [online]. [cit. 2007-04-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-vysocina.cz>>

Lanové dráhy v České republice [online]. [cit. 2007-08-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.lanovky.unas.cz>>

Nabitá zimní sezona na českých horách. CzechTourism [online]. [cit. 2007-05-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/index.php?show=023623>>

Naše hory. [online]. [cit. 2007-05-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.nasehory.cz>>

Pampeliska.cz [online]. [cit. 2007-05-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.pampeliska.cz>>

Podmínky pro lyžaře se v kraji zlepšují – i přes špatnou sezonu. MF Dnes [online]. [cit. 2007-06-22]. Dostupný z WWW: <<http://mfdnes.newtonit.cz/default.asp?cache=45513>>.

Projekt bezbariérového regeneračního centra [online]. [cit. 2007-07-19]. Dostupný z WWW: <<http://regecentrum.nmmn.cz/doku.php?id=projekt>>

TIPATOUR [online]. [cit. 2007-04-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.tipatour.cz>>

TourTrend – tradiční česká dovolená [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.tourtrend.cz>>

Turistické regiony. CzechTourism [online]. [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/?show=002010000>>

Ubytovani.cz [online]. [cit. 2007-05-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.ubytovani.cz>>

Z historie lyžařských tratí na Žďársku (2007) [online]. [cit. 2007-05-23] Ski region Žďársko. Dostupný z WWW: <<http://www.ski-zdarsko.cz/index.php?p=z-historie&lng=cz>>

Internetové stránky místních lyžařských areálů:

Čeřínek (<http://www.webrex.cz/cerinek/ski/>)

Číchov – RS Jalovec (<http://www.skjalovec.com/>)

Dalečín (<http://www.skidalecin.cz>)

Dědkov (<http://skidedkov.borec.cz/>)

Chotěboř – Svatá Anna (<http://extranet.kr-vysocina.cz/pocasi/snih/index.php%20>)

Kamenice nad Lipou – Antonka (<http://www.antonka.cz/ski.html>)

Luka nad Jihlavou (<http://www.gizela.cz/>)

Nové Město na Moravě – Harusův kopec <http://www.skisnowpark.cz/>

Nový Jimramov (<http://www.skijimramov.cz/>)

Světlá nad Sázavou – Kadlečák (<http://www.kadlecak.unas.cz/>)

Svratka (<http://www.skiareal-svratka.cz/>)

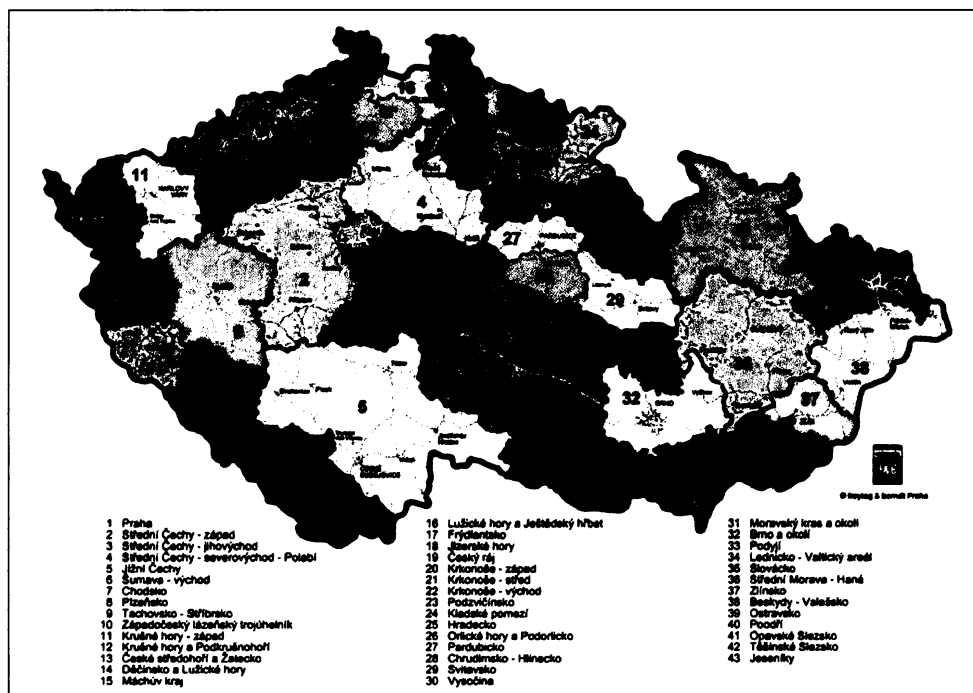
Šacberk (<http://www.sacberk.cz/>)

Věžná (<http://www.mujweb.cz/sport/vlek/>)

Vysoká (<http://www.lyzarhb.cz/>)

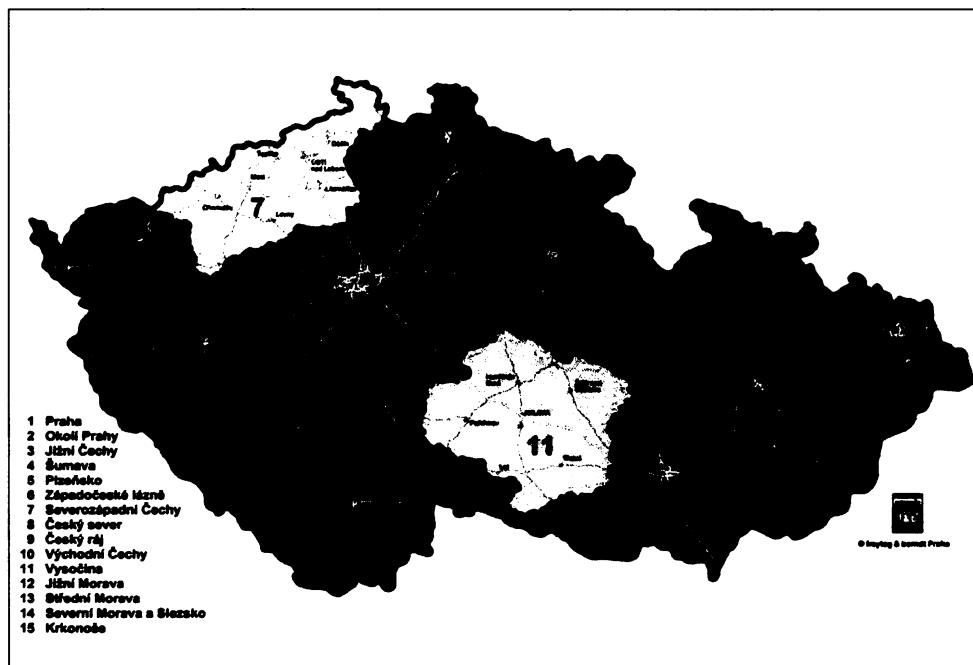
I. Mapová příloha

Mapa č. I: Turistické oblasti ČR



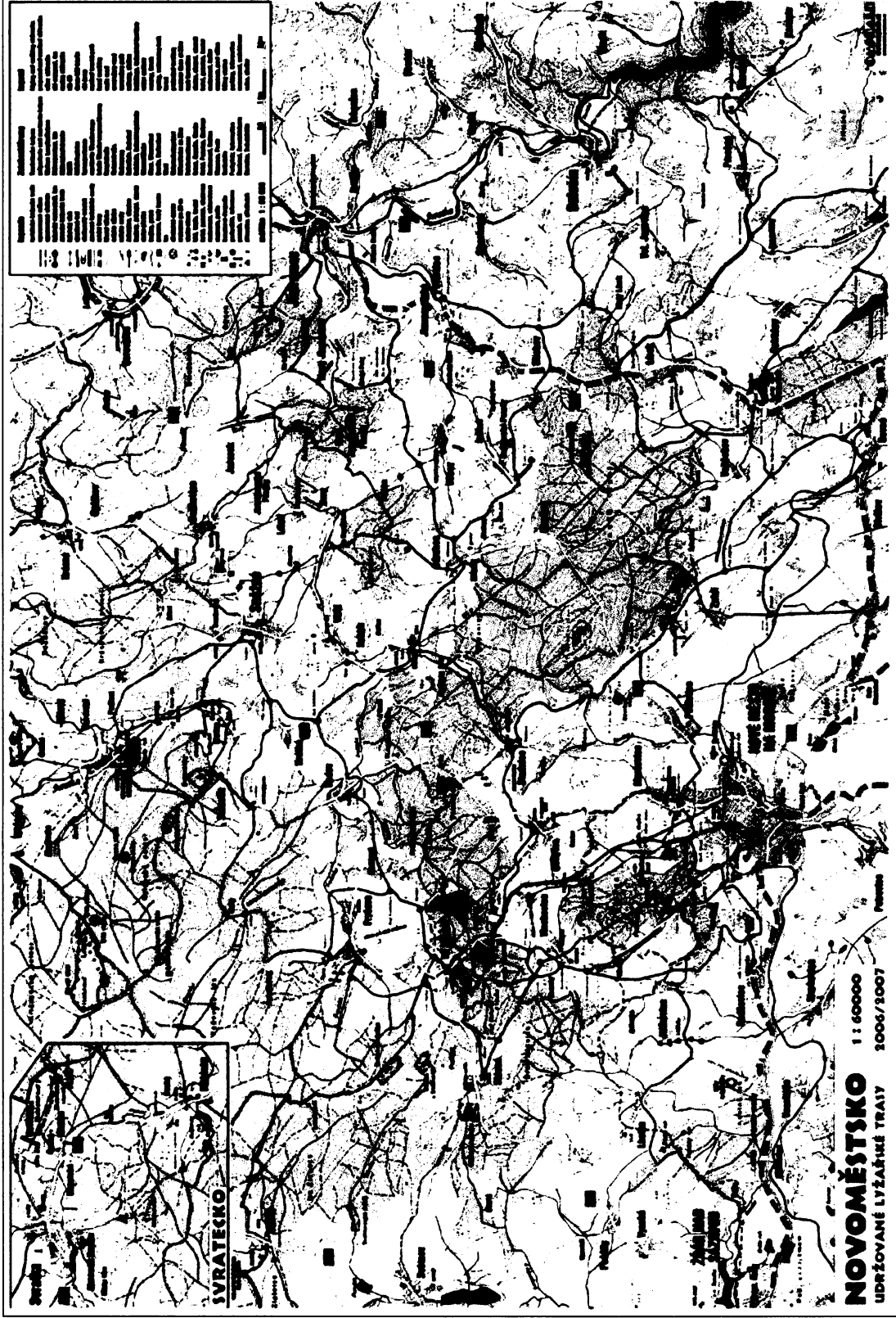
Zdroj: www.czechtourism.cz

Mapa č. II: Turistické regiony ČR



Zdroj: www.czechtourism.cz

Mapa č. III: Upravované běžecké tratě na Novoměstsku



Mapa č. V: Lyžařský areál v Novém Městě na Moravě



Zdroj: www.holidayinfo.cz

II. Tabulková příloha

Tabulka č. I: Přední lyžařská střediska v ČR v sezóně 2006/2007

středisko	délka sjezdových tratí (km)	délka upravených běžeckých tratí (km)	převážná kapacita (os./hod)	počet vleků/ sedačkových/ kabinových lanovek	podíl zasněžených sjezd.tratí (%)	cena jednodenní pmanentky (Kč)
Ještěd	11,1	2,5	10900	6 / 3 / 1	80	590
Bedřichov	5,9	80	5520	8 / 0 / 0	45	390
Severák	4,3	80	5725	11 / 0 / 0	70	390
Tanvalský Špičák	5,9	80	5960	5 / 1 / 0	100	510
Zásada	0,6	6	790	2 / 0 / 0	100	330
Rejdice	1,5	38	1750	2 / 1 / 0	100	370
Harrachov	8,6	110	6050	6 / 3 / 0	92	570
Rokytnice n. Jiz.	15,8	56,7	11880	16 / 2 / 0	72	570
Paseky n. Jiz.	10	10	4850	5 / 0 / 0	60	380
Vítkovice v Krkon.	5,2	15	6000	5 / 1 / 0	80	420
Benecko	3,5	42	8900	12 / 1 / 0	43	400
Špindlerův Mlýn	26	85	19500	11 / 5 / 0	95	750
Pec pod Sněžkou	10,4	20,5	9620	9 / 1 / 0	39	550
Velká Úpa	2,9	5	3530	2 / 1 / 0	100	490
Černá h. - Janské Lázně	11,2	50	11050	12 / 1 / 1	60	590
Malá Úpa	2,4	10	3000	5 / 0 / 0	50	420
Dolní Dvůr	1	31,1	3172	4 / 0 / 0	100	300
Černý Důl	8,7	31,1	10284	10 / 2 / 0	70	490
Mladé Buky	5,2	5	8460	9 / 1 / 0	95	390
Žacléř	5	12	3500	12 / 0 / 0	80	370
Deštné v O.h.	6,5	40	7700	10 / 1 / 0	61	420
Říčky v O.h.	4	36	3800	2 / 1 / 0	63	450
Čenkovice	3	60	4400	7 / 0 / 0	100	370
Dolní Morava	2	20	2500	4 / 0 / 0	100	420
Hynčice pod Suš.	2,3	12	1500	2 / 0 / 0	80	300
Malá Morávka-Praděd-Karlova Studánka	11,5	23	9800	19 / 0 / 0	9	400
Malá Morávka-Karlov	18	72	8000	22 / 0 / 0	39	390
Ramzová	8	10	3590	3 / 2 / 0	100	470
Mirotslav	3,3	20	2700	4 / 0 / 0	60	320
Červenoh. sedlo	5,5	10	6000	8 / 0 / 0	0	400
Pustevny	12,5	29	5000	10 / 1 / 0	17	350
Bílá	4,5	50	4300	3 / 1 / 0	100	400
Razula	1	30	1000	1 / 0 / 0	100	390
Kohútka	5,1	14	4000	5 / 0 / 0	5	350
Lipno	5,6	22	2205	4 / 1 / 0	100	450
Zadov - Churáňov	5	80	4500	4 / 2 / 0	50	450
Žel. Ruda - Špičák	8,4	55	5500	10 / 1 / 0	80	470
Žel. Ruda - Belveder	1,5	0	2400	5 / 0 / 0	65	350
Bublava	2,0	150	4300	5 / 0 / 0	100	310
Boží Dar-Neklid	4,5	118	3500	9 / 0 / 0	18	360
Klínovec	6,3	5	6650	10 / 1 / 0	100	490
Bouřňák-Mikulov	5,6	70	2940	5 / 0 / 0	26	350
Nové Město na M.	0,5	108	1050	3 / 0 / 0	100	9,-/1 jízda

Zdroj: Top 40

Tabulka č. II: Dostupné služby v předních českých lyžařských střediscích v sezóně 2006/2007

středisko	hodnocení Slova	U-rampa	snowtubing	sáňkařská dráha	paragliding	lyž. škola	lyž. škol čka	snowpark	půjčovna	ski servis	skibus	bezplatné parkoviště	krytý bazén	krytý tenis. kurty
Ještěd	*****	N	N	N	A	A	A	N	A	A	N	A	A	A
Bedřichov	****	N	N	N	N	A	A	N	A	A	A	A	N	N
Severák	****	N	N	N	N	A	A	A	A	A	N	A	N	N
Tanvalský Špičák	****	N	N	N	N	A	A	A	A	A	N	A	N	N
Zásada	**	N	N	N	N	A	A	N	N	N	N	A	N	N
Rejdice	****	A	A	N	N	A	A	A	A	A	A	A	N	N
Harrachov	*****	N	N	N	A	A	A	A	A	A	A	N	A	A
Rokytnice n. J.	*****	N	N	N	A	A	A	A	A	A	A	A	N	N
Paseky n. J.	****	N	N	N	N	A	A	A	A	A	N	A	N	N
Vitkovice v Krk.	****	N	A	N	N	A	A	N	A	A	A	A	N	N
Benecko	****	N	A	N	N	A	A	A	A	A	N	A	N	N
Špindlerův Mlýn	*****	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Pec pod Sněžkou	*****	A	N	N	N	A	A	A	A	A	A	N	A	N
Velká Úpa	****	N	N	N	N	A	A	N	A	A	A	N	N	N
Černá h-Janské L.	*****	N	N	A	A	A	A	N	A	A	A	A	A	N
Malá Úpa	****	N	N	N	N	A	A	N	A	A	A	N	N	A
Dolní Dvůr	***	N	N	N	N	A	N	A	A	A	A	A	N	N
Černý Důl	****	N	N	N	N	A	N	A	A	A	A	A	A	A
Mladé Buky	****	A	N	N	N	A	N	A	A	A	A	A	N	N
Žacléř	****	N	N	N	N	A	A	A	A	A	A	N	N	N
Deštné v O.h.	****	N	N	A	N	A	A	N	A	A	N	A	A	N
Říčky v O.h.	****	N	N	N	N	A	A	A	A	A	A	A	N	N
Čenkovice	****	N	A	N	N	A	A	A	A	A	N	A	N	N
Dolní Morava	***	N	N	N	A	A	A	N	A	A	A	A	N	N
Hynčice pod S.	***	N	N	N	A	A	A	N	A	A	A	A	N	N
M. Morávka-Praděd- Karlova Studánka	***	N	N	N	N	A	A	N	A	A	A	N	N	N
M. Morávka -Karlovo	***	N	N	N	N	A	A	A	A	A	A	N	N	N
Ramzová	****	N	N	N	A	A	A	N	A	A	N	A	N	N
Miřslav	***	N	N	N	N	A	A	A	A	A	A	A	N	N
Červenoh. sedlo	***	N	N	N	N	A	A	A	A	A	A	N	N	A
Pustevny	***	N	N	N	N	A	N	N	A	A	A	N	A	N
Bílá	****	N	N	N	N	N	A	A	A	A	N	N	N	N
Razula	***	N	A	N	N	A	A	A	A	A	A	N	N	N
Kohútka	***	N	N	N	N	A	N	N	A	A	N	A	N	N
Lipno	****	N	A	N	N	A	A	A	A	A	A	A	A	N
Zadov-Churáňov	****	N	N	N	N	A	A	N	A	A	N	A	N	N
Žel. Ruda-Špičák	****	N	N	N	N	A	A	A	A	A	N	N	N	A
Žel. Ruda-Belveder	***	N	A	N	N	A	A	N	A	A	N	A	N	N
Bublava	****	N	N	N	N	A	A	A	A	A	N	A	N	N
Boží Dar-Neklid	***	N	A	N	N	A	A	A	A	A	N	A	A	N
Klínovec	*****	A	N	N	N	A	A	A	A	A	A	A	N	N
Bouřňák-Mikulov	***	N	N	N	A	A	A	N	A	A	N	A	N	N
Nové Město na M.	***	A	A	N	N	A	A	A	A	A	N	A	N	N

Zdroj: Top 40

Tabulka č. III: Ubytovací možnosti předních českých lyžařských středisek

středisko	počet lůžek	OIR	chaty a chalupy vyčl. z byt. fondu	rekreační chalupy nevyčl. z byt. fondu	EA pracující v pohostinství a ubytování (%)
Ještěd	neuveďeno	514	113	278	3,8
Bedřichov	1500	223	159	6	26,3
Severák	2200	429	429	47	9,8
Tanvalský Špičák	1500	429	429	47	9,8
Zásada	36	36	36	37	3,2
Rejdice	105	316	315	115	11,2
Harrachov	7000	48	26	19	22,7
Rokytnice n. J.	6000	4	4	568	11,7
Paseky n.J.	neuveďeno	17	0	155	10,9
Vítkovice v Krk.	500	75	32	86	17,2
Benecko	2000	2	2	137	17,6
Špindlerův Mlýn	12000	82	2	1	36
Pec pod Sněžkou	8000	346	346	2	37,2
Velká Úpa	neuveďeno	219	219	1	37,2
Černá h. - Janské L.	3500	30	0	2	18,3
Malá Úpa	2300	184	184	0	41,6
Dolní Dvůr	2500	57	20	58	22,3
Černý Důl	2650	86	6	37	12
Mladé Buky	900	42	31	15	6,1
Žaclěf	1200	96	96	15	6,8
Deštné v O.h.	1500	274	142	26	20,6
Říčky v O.h.	410	198	8	0	20,5
Čenkovice	200	134	3	49	7,6
Dolní Morava	1000	0	0	44	8,5
Hynčice pod S.	300	226	114	3	9,2
Malá Morávka-Praděd-Karlova Studánka	neuveďeno	136	13	1	21,2
Malá Morávka-Karlov	2600	136	13	1	21,2
Ramzová	140	108	59	0	43,2
Miřoslav	74	143	116	15	6,8
Červenohorské sedlo	230	134	48	3	6,1
Pustevny	850	163	31	28	4,3
Bílá	350	90	28	13	9,9
Razula	220	263	95	106	11,3
Kohútka	100	66	21	42	5,6
Lipno	3500	163	8	2	15,5
Zadov-Churáňov	900	35	10	140	9,6
Žel. Ruda-Špičák	6500	315	22	33	23,1
Žel. Ruda-Belveder	300	315	22	33	23,1
Bublava	650	157	71	49	9,8
Boží Dar-Neklid	1155	102	36	46	27,6
Klínovec	1500	102	36	46	27,6
Bouřňák-Mikulov	200	155	34	0	10,5
Nové Město na M.	30	106	28	55	3,8

Zdroj: Top 40, Statistický lexikon obcí ČR 1992, SLDB Základní informace o obcích ČR 2001

Tabulka č. IV: Ubytovací možnosti lyžařských středisek na Vysočině

	počet lůžek v ubytovacích zařízeních	trvale obydlené domy	OIR	chaty a chalupy vyčl. z byt. fondu	rekreační chalupy nevyčl. z byt. fondu	EA v ubytování a pohostinství (%)
Chotěboř	85	1703	42	32	86	2,5
Melechov	193	60	13	2	15	11,4
Světlá n. Sázavou	112	1205	101	39	128	2,7
Vysoká	0	34	26	18	0	2,2
Brtnice	147	893	140	1	118	2,3
Čeřínek	132	108	82	1	6	2,9
Luka n. Jihlavou	59	572	17	14	34	3,0
Mrákotín	75	264	37	6	20	4,0
Šacberk (Jihlava)	6 (část Zborná)	4810	459	4	4	2,7
Kamenice nad Lipou	81	661	66	14	104	2,6
Křemešník (Nový Rychnov)	59	282	44	14	55	2,7
Proseč pod Křemešníkem	18	25	65	17	3	8,8
Číchov	80	81	66	7	10	0,7
Kněžice	30	319	8	0	22	1,8
Želetava	61	374	0	0	49	2,1
Dalečín	47	183	61	25	12	2,1
Dědkov (Blížkov)	0	87	3	1	8	3,2
Nové Město na Moravě	570	1529	9	28	55	3,8
Nový Jimramov	10	25	9	1	28	8,0
Nedvědice	148	337	127	13	29	5,3
Sedliště	23	365	40	7	101	4,8
Karasín	115	1108	52	12	56	3,6
Svratka	300	417	29	4	61	7,0
Telecí	58	117	60	45	1	4,5
Velké Meziříčí	320	1838	182	2	37	4,0
Zubří	100	90	43	1	10	7,7
Věžná	8	84	6	0	32	1,2
Olešnice na Moravě	70	547	32	18	62	2
Hlinsko	145	1568	24	10	91	2,9
Trhová Kamenice	15	250	89	16	84	3,1
Hluboká	0	36	7	6	20	1,4

Zdroj: vlastní šetření, *Statistický lexikon obcí ČR 1992*

Tabulka č. V: Obodování lyžařských středisek na Vysočině - první skupina

středisko	Hodnocená kritéria a příslušný počet bodů																						celkem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Šacberk	1	1	1	5	3	5	5	5	0	5	5	5	1	0	5	5	0	5	5	5	5	0	72
Čeřínek	1	1	0	5	5	5	5	5	0	0	5	5	2	0	2	5	5	0	5	2	5	10	73
Nový Jimramov	4	1	2	5	1	5	5	5	10	0	0	5	1	0	5	5	5	5	5	2	0	76	
Hlinsko	1	0	1	5	3	5	5	5	0	5	0	5	3	5	5	5	0	5	5	2	2	77	
Dalečín	5	1	1	5	4	5	5	5	5	5	10	5	1	0	5	5	0	0	5	2	0	79	
Svratka	1	1	0	0	0	5	5	5	0	5	5	1	5	5	5	5	5	5	5	2	10	80	
Luka nad Jihlavou	5	2	2	5	5	5	5	5	5	0	0	5	4	0	5	5	0	5	5	5	5	83	
Vel. Meziříčí - Fajtův kopec	1	1	0	0	2	5	5	5	0	0	15	5	2	0	2	5	5	0	5	5	15	83	
Olešnice na M.	1	1	1	5	4	5	5	5	10	0	0	5	2	0	5	5	5	5	5	5	5	84	
Nové Město na M.	1	1	0	5	3	5	5	5	0	5	20	5	3	0	5	5	5	5	5	2	20	110	

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. VI: Obodování lyžařských středisek na Vysočině - druhá skupina

středisko	Hodnocená kritéria a příslušný počet bodů																						celkem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Hluboká	1	1	0	0	1	5	5	5	0	0	0	5	2	0	5	5	0	0	5	5	2	0	47
Brtnice	1	1	0	0	1	0	5	0	0	0	5	5	2	0	2	0	5	0	5	2	10	49	
Nedvědice	4	1	0	5	4	2	0	5	0	0	0	5	2	0	2	0	0	0	5	2	2	49	
Světla nad Sázavou - Kadlečák	1	1	0	0	1	5	5	5	0	0	0	5	2	0	5	0	0	0	5	2	10	49	
Chotěboř - Svata Anna	4	1	0	0	0	2	5	2	5	0	5	5	2	0	5	0	5	0	5	2	5	55	
Čichov - RS Jalovec	2	1	0	5	5	0	0	5	5	5	0	5	2	0	5	0	0	0	5	2	5	57	
Vysoká	1	1	0	0	2	5	5	5	0	5	15	5	3	0	5	0	0	0	5	2	5	64	
Karasín	1	1	0	0	3	5	5	5	5	5	0	5	3	0	0	5	0	0	5	2	10	65	

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. VIř Obodování lyžařských středisek na Vysočině - třetí skupina

středisko	Hodnocená kritéria a příslušný počet bodů																			celk em			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		20	21	22
Proseč p. Křemešnikem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	5
Dědkov	1	1	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	5	0	2	0	16
Kněžice - Rychlov	1	1	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	5	2	0	0	0	17
Želetava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5	2	2	5	19	
Křemešník	1	1	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5	2	2	5	21	
Sedliště	1	1	0	0	0	0	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	22	
Telecí	1	1	0	0	0	0	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5	22	
Věžná	1	1	0	0	0	0	0	5	0	0	5	0	0	0	5	0	0	5	2	2	0	26	
Kamenice n. L. - Antonka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	1	0	2	0	0	0	5	2	2	5	27	
Melechov	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5	5	10	27	
Trhová Kamenice	0	0	0	5	1	0	0	5	0	0	0	0	0	5	5	0	0	5	2	2	0	30	
Zubří	1	1	0	0	1	0	0	5	0	0	5	1	0	0	0	0	0	5	5	2	5	31	
Mrákotín	1	1	0	5	0	0	0	5	0	0	5	1	0	2	0	0	0	5	2	2	5	34	

Zdroj: vlastní šetření

III. Struktura rozhovoru s provozovateli lyžařských areálů na Vysočině

- 1) Od kdy je toto středisko funkční?
- 2) Kdy byly provedeny významné modernizace a jaké?
- 3) Kdo je majitelem a provozovatelem? Máte nějaké sponzory?
- 4) Jak dlouhá byla lyžařská sezóna?
- 5) Ovlivní letošní špatné sněhové podmínky do budoucna Vaše investice?
- 6) Jaká je délka tratě a vleku?
- 7) Je zde k dispozici i dětský vlek?
- 8) Jakého typu je vlek? Jeho přepravní výkon?
- 9) Jaká je provozní doba?
- 10) Je zde možnost večerního lyžování?
- 11) Jaká je cena permanentky či bodového jízdného?
- 12) Je svah uměle zasněžován?
- 13) Je svah upravován?
- 14) Mají lyžaři k dispozici občerstvení, půjčovnu lyžařského vybavení, servis, lyžařskou školu?
- 15) Jsou zde i atrakce pro snowboardisty?
- 16) Upravujete běžecké tratě? V jaké délce?
- 17) Jaká je kapacita parkoviště?

IV. Parametry kategorizace lyžařských středisek na Vysočině pro sezónu 2006/2007

1. Celková délka sjezdových tratí

Méně než 300 m = 0 b.

300 až 600 m = 1 b.

601 až 900 m = 2 b.

901 až 1200 m = 3 b.

více než 1200 m = 4 b.

2. Maximální délka sjezdové tratě

Méně než 300 m = 0 b.

300 až 600 m = 1 b.

601 až 900 m = 2 b.

3. Obtížnost sjezdových tratí (některé ze sjezdových tratí)

Lehká = 0 b.

Střední = 1 b.

Těžká = 2 b.

4. Počet lyžařských vleků

1 vlek = 0 b.

Více než 1 vlek = 5 b.

5. Převážní výkon vleku (vleků celkem)

Méně než 500 os./hod. = 0 b.

500 až 750 os./hod. = 1 b.

750 až 1000 os./hod. = 2 b.

1000 až 1250 os./hod. = 3 b.

Více než 1250 os./hod. = 4 b.

6. Technický sníh

Ne = 0 b.

Částečně = 2 b.

Ano = 5 b.

7. Odbavovací systém (turnikety)

Ne = 0 b.

Ano = 5 b.

8. Úprava sjezdových tratí

Ne = 0 b.

Ano = 5 b.

9. Atrakce pro snowboardisty

Ne = 0 b.

Jednoduché atrakce = 5 b.

Snowpark = 10 b.

10. Dětský vlek

Ne = 0 b.

Ano = 5 b.

11. Upravované běžecké tratě

Ne = 0 b.

Méně než 10 km = 5 b.

11 až 20 km = 10 b.

21 až 50 km = 15 b.

Více než 50 km = 20 b.

12. Večerní lyžování

Ne = 0 b.

Ano = 5 b.

- 13. Kapacita parkoviště**
Méně než 50 míst = 0 b.
51 až 100 míst = 1 b.
101 až 200 míst = 2 b.
Více než 201 míst = 3 b.
- 14. Linka skibusu**
Ne = 0 b.
Ano = 5 b.
- 15. Internetové stránky** Ne = 0 b.
V rámci obce = 2 b.
Vlastní = 5 b.
- 16. Lyžařská škola**
Ne = 0 b.
Ano = 5 b.
- 17. Lyžařský servis**
Ne = 0 b.
Ano = 5 b.
- 18. Půjčovna lyžařského (a snowboardového) vybavení**
Ne = 0 b.
Ano = 5 b.
- 19. Občerstvení**
Ne = 0 b.
Ano = 5 b.
- 20. Provozní doba**
Pouze o víkendu = 0 b.
V pracovních dnech pouze v odpoledních hodinách = 2 b.
Celý den po celý týden = 5 b.
- 21. Typ vleku**
1-kotva (přenosná) = 0 b.
poma = 2 b.
2-kotva = 5 b.
- 22. Ubytovací kapacita**
Méně než 50 lůžek = 0 b.
51 až 100 lůžek = 5 b.
101 až 200 lůžek = 10 b.
201 až 500 lůžek = 15 b.
Více než 501 lůžek = 20 b.

**V. Dotazník pro návštěvníky lyžařského areálu v Novém
Městě na Moravě**

DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY NOVÉHO MĚSTA NA MORAVĚ

1. Na jak dlouho jste sem přijel(a) ?

pouze na 1 den na víkend na týden

2. Pokud jste přijel(a) na více než 1 den, kde jste ubytován(a) ?

v penzionu/hotelu u příbuzných nebo známých ve vlastním rekreačním objektu

3. Jak často navštěvujete toto středisko?

jsem zde poprvé už jsem zde byl, ale nejezdím pravidelně
jezdím sem pravidelně

4. Využíváte i běžkařské tratě?

ano, často ano, ale málo ne

5. Odkud jste se dozvěděl(a) o středisku ?

z internetu z tisku z propagačních materiálů od známých
jinak

6. Jezdíte sem i v létě ?

ano ne

7. Jak jste sem přijel(a) ?

autem autobusem vlakem pěšky

8. Jak daleko od střediska žijete?

bydlím v místě do 20 km do 50 km více než 50 km

9. Navštěvujete také jiné zimní středisko?

ano ne

10. Přemýšlel(a) jste kvůli nedostatku sněhu o návštěvě zahraničního lyžařského střediska?

ano, přemýšlel(a) jsem
ano, již jsem ho navštívil(a)
nepřemýšlel(a)

11. Jak jste celkově spokojen(a) s tímto střediskem? (oznámkujte jako ve škole)

12. Co zde postrádáte a co byste zlepšil(a) ?

13. Přijel(a) jsem s rodinou s přáteli s rodinou a přáteli sám/sama

Tázaný je muž žena

Věk méně než 18 let 19 až 30 let 31 až 50 let více než 51 let

Bydliště

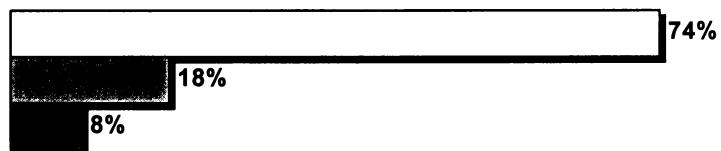
Datum, čas.....

Prohlašuji, že výsledky dotazníků použiji pouze pro vlastní výzkum a nebudou nikde zveřejněny.

Tereza Jedličková, studentka 3. ročníku Přírodovědecké fakulty UK, obor Geografie a kartografie

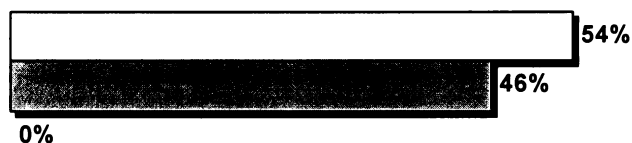
VI. Výsledky dotazníku pro návštěvníky lyžařského areálu v Novém Městě na Moravě

Otázka č. 1: Na jak dlouho jste sem přijel(a)?



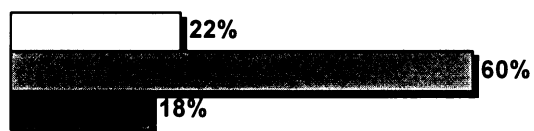
	%
<input type="checkbox"/> pouze na 1 den	74%
<input type="checkbox"/> na víkend	18%
<input checked="" type="checkbox"/> na týden	8%

Otázka č. 2: Pokud jste přijel(a) na více než 1 den, kde jste ubytován(a)?



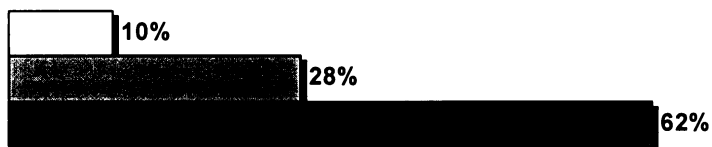
	%
<input type="checkbox"/> ve vlastním rekreačním objektu	54%
<input checked="" type="checkbox"/> u příbuzných nebo známých	46%
<input type="checkbox"/> v penzionu nebo hotelu	0%

Otázka č. 3: Jak často navštěvujete toto středisko?



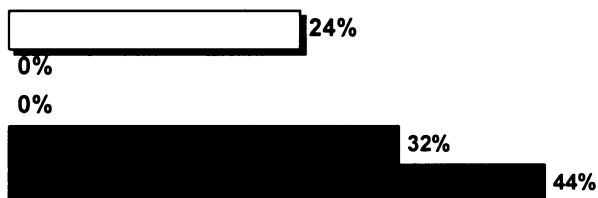
	%
<input type="checkbox"/> Jezdím sem pravidelně	22%
<input checked="" type="checkbox"/> Už jsem zde byl(a), ale nejedním sem pravidelně	60%
<input type="checkbox"/> Jsem zde poprvé	18%

Otázka č. 4: Využíváte i běžecké tratě?



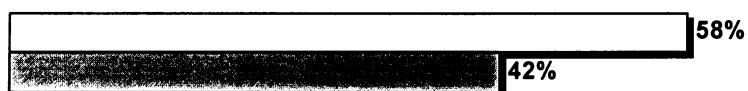
	%
<input type="checkbox"/> ano, často	10%
<input type="checkbox"/> ano, ale málo	28%
<input checked="" type="checkbox"/> ne	62%

Otázka č. 5: Odkud jste se dozvěděl(a) o středisku?



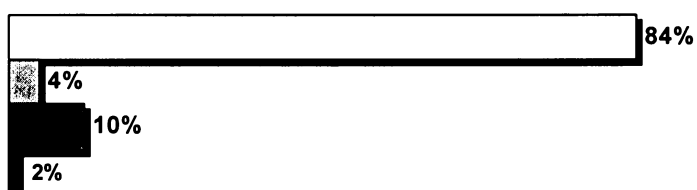
	%
<input type="checkbox"/> z internetu	24%
<input type="checkbox"/> z tisku	0%
<input checked="" type="checkbox"/> z propagačních materiálů	0%
<input checked="" type="checkbox"/> od známých	32%
<input checked="" type="checkbox"/> jinak	44%

Otázka č. 6: Jezdíte sem i v létě?



	%
<input type="checkbox"/> ano	58%
<input type="checkbox"/> ne	42%

Otázka č. 7: Jak jste sem přijel(a)?



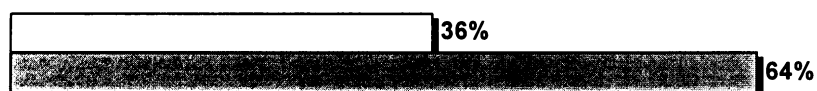
	%
<input type="checkbox"/> autem	84%
<input type="checkbox"/> autobusem	4%
<input checked="" type="checkbox"/> vlakem	10%
<input checked="" type="checkbox"/> jinak	2%

Otázka č. 8: Jak daleko žijete od střediska?



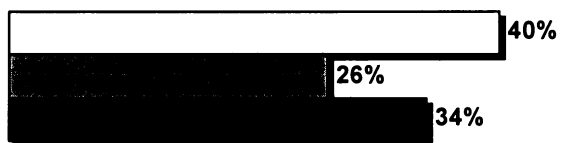
	%
<input type="checkbox"/> bydlím v místě	6%
<input type="checkbox"/> do 20 km	6%
<input checked="" type="checkbox"/> do 50 km	16%
<input checked="" type="checkbox"/> více než 50 km	72%

Otázka č. 9: Navštěvujete také jiné středisko?



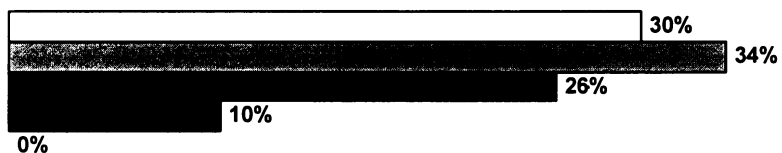
	%
<input type="checkbox"/> ano	36%
<input type="checkbox"/> ne	64%

Otázka č. 10: Přemýšlel(a) jste kvůli nedostatku sněhu o návštěvě zahraničního lyžařského střediska?



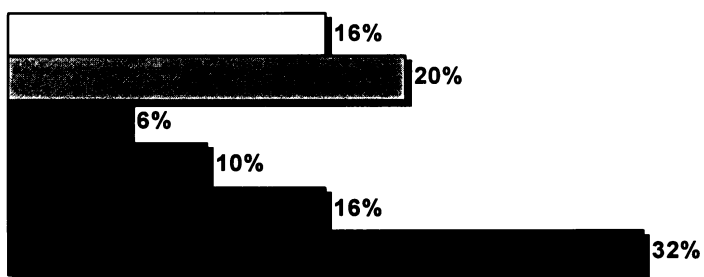
<input type="checkbox"/> ano, přemýšlel(a) jsem o tom	40%
<input type="checkbox"/> ano, byl(a) jsem	26%
<input checked="" type="checkbox"/> nepřemýšlel(a)	34%

Otázka č. 11: Jak jste spokojen s tímto střediskem (hodnocení jako ve škole) ?



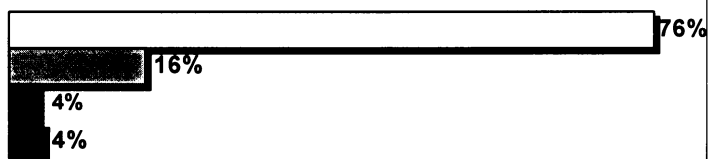
	%
<input type="checkbox"/> 1	30%
<input type="checkbox"/> 2	34%
<input checked="" type="checkbox"/> 3	26%
<input checked="" type="checkbox"/> 4	10%
<input checked="" type="checkbox"/> 5	0%

Otázka č. 12: Co zde postrádáte a co byste zlepšil(a)?



	%
<input type="checkbox"/> parkování	16%
<input type="checkbox"/> delší svah	20%
<input checked="" type="checkbox"/> značení příjezdu	6%
<input checked="" type="checkbox"/> lepší toalety	10%
<input checked="" type="checkbox"/> vlek	16%
<input checked="" type="checkbox"/> nic	32%

Otázka č. 13: Přijel(a) jsem :



	%
<input type="checkbox"/> s rodinou	76%
<input type="checkbox"/> s přáteli	16%
<input checked="" type="checkbox"/> s rodinou a přáteli	4%
<input checked="" type="checkbox"/> sám/sama	4%